

MAGYAR BARÁT.

TARTALOM: — I — TARTSD MEG, ISTEN, SZENTATYÁNKAT... — P. Kollár Kázmér, O. F. M.: AZ ISMERETLEN LELEK. — P. Schrotty Pál, O. F. M. tartományfőnök: FERENCES KÖLTÉSZET. — Jean Grou—Szabó Bruno: ISTEN GYERMEKEI SZABADOK. — Sedy Rezső: VANDOR VAGYOK (vers). — dr. Kőszeghy Mihály: VIRAGSZÁLAK (fordítás). — Pálffy Erzsébet grófnő: KEGYELETTEL. — P. Tátrai Gyula, O. F. M.: MÁJUS KIRÁLYNOJE: KEGYELEM KIRÁLYNOJE! — Dr. Monostory Elek: BESZÉDES KÉPEK. — P. Faddy Ottmár, O. F. M.: SÉREGET GYÚJT A BARÁT. — P. Réthy Apollinárisz, O. F. M.: BETEGSÉGÜNKBEN ORVOSSÁGUNK. — FARKAS EDITH S. M. — P. Arvavári Agnellusz, O. F. M.: ISTEN GYERMEKEI VAGYUNK. — Dr. Kerékgyártó Imre: SAN FRANCESCO DEL DESERTO. — FERENCES SZEMMEL. — P. Szalay Emil, O. F. M.: NEM LESZ SZERENCSENK... — P. König Kelemen, O. F. M.: A GYÖNGYÖSPATAIAK MÁRIA-TISZTELETE 1655-BEN. — GALAMBÚC. — RENDI ÉLET.

«MAGYAR BARÁT»

előfizetési ára egész évre 3.60 P., félévre 1.80 P., egyes szám ára 30 fillér.

Csekkszám: 51.581.

A kéziratokat minden hó 1-ig küldjük a szerkesztőségbe.

Kéziratokat nem őrzünk meg s csak portó mellékelése esetében küldünk vissza.

Levelekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Gyöngyös, Ferencesek.

Postafiók 103.

Telefon: 179.

(Meghívás útján kérjük a szerkesztőt.)

Felvétel a Ferencrendbe!

A Ferencrend lelkipásztorkodással, az ifjúság nevelésével, bel- és külföldi misszióval foglalkozik. Aki a Ferencrend kötelékében papként akar Istennek szolgálni, érettségi, ill. a VIII. gimnáziumnak félévi bizonyítványával jelentkezék: Főt. Ferences Tartományfőnökség, Bp. II., Margit-körút 23. cím alatt. Felvételnél előnyben részesülnek azok, akik legkésőbb május 31-ig jelentkeznek.

A Rend történetét, belső életét, jellegzetes vonásait nagyszerű összefoglalásban adja ez a füzet. Rövidségében is köteteket pótol. Minden III. rendinek, ferenceseket tisztelőnek, barátoknak készülő ifjúnak föltétlenül meg kell szereznie. Kétszínű nyomás, 26 Márton díszítőrajz ellenére is ára csak negyven (40) fillér.

Keressd fel a Magyar Barát könyvnapj sátrát

június 1—3-ig! Hozd magaddal ismerőseidet, és tájékoztasd irodalmunk értékeiről!

A ferences irodalom könyvnapj kötetéről külön röpiratunk tájékoztal.

Kérd mindenütt a *Gyöngyösi Ferences Könyveket* (2 kötet), *A lelkiélet ferences mestereit* (6 kötet), a *Magyar Barát kultuszfüzeteit* (8 füzet), a *Ferences Misszálét*, *Az én igám* c. keresztúti ájtatosságot, *Érdekel a Ferencrend?* c. ismertetőfüzetünket.

MAGYAR BARÁT

FERENCES KÖZLÖNY

XXII. évfolyam. 5. szám. 1942. május 15.
Megjelenik minden hó 15-én.

Felelős kiadó és szerkesztő:
P. dr. Dám Ince, O. F. M.

Tartsd meg, Isten, Szentatyánkat . . .

A világ szeme a Vatikán fejedelmén csüng ezekben a napokban. XII. Piusz pápa áldozósütörtökön ünnepelte püspökkészítelésének huszonötödik fordulóját. Magában véve nem nagy esemény. De örömmel ragadja meg mindenki. Örül, hogy alkalma van megünnepelni Szent Péter utódját, különös tiszteletének, szeretetének és gyermeki ragaszkodásának adhat kifejezést dicsőítően uralkodó Pápánk személye, egészen kivételes egyénisége iránt. Fegyverek zaja a Föld minden táján, ezek és ezek halálhőrgése, milliók nyomora hallik az egész földtekén. Erre a jubileumra mégis felfigyel mindenki. A gyűlölet és a szenvedés mélyéből emeli fel tekintetét, hogy megpihenjen XII. Piusz békés arcán, szentséges tekintélyén és eszményi alakján.

A béke pápája ő. Minden buzdítása, minden írása, minden imádsága a békét hirdeti. Hatalmas diplomáciai erőfeszítései azon fáradoznak, hogy egybekulcsolják az ellenfelek jobbját, s a milliók áldozata s élete nélkül teremtsék meg az igaz, jogos békét. Most, amikor szinte kettészakadt az emberiség, XII. Piusz alakjára mind a két tábor egyforma tisztelettel néz. Tőle várja a segítséget, a közvetítést. S ha vonakodnak is megtenni, szentül meg vannak győződve mind a két oldalon, hogy egyedül a pápa szíve olvaszthatná össze újra az emberiséget s némithatná el a fegyvereket. A Szentatya hatalmas imahadjáratot indít a keresztények millióiból a háború, a fegyverek hada ellen. Rendületlenül hisz abban, hogy egyedül az ima ereje menti meg ezt a világot a teljes zűllesztől és szeretetlenségtől. Az ima erejéből pirkad meg a béke napjának hajnala, s árasztja áldásával szenvedő embertársainkat!

A kereszténység atyja ő! Az emberiség legnagyobb s legszentebb családjának az atyja. Szereteteből nem marad ki senki sem, se pogány, se keresztény, mégis elsősorban a mienk, katolikusoké. Krisztus Urunk akarata: ből

az Egyház feje a pápa. Vállára nehezedik Krisztus keresztje és Krisztus gondja. A lelkek üdvözítésében ő az első apostol, s ő szervezi, irányítja az evangélium győzelmeért küzdő egyházat, a papságot és a híveket a pokol kapui ellen. Atyai terhek, atyai gondok! A kereszténység együttérez atyjával, s munkájában hűségével, szeretetével, imájával támogatja. Szeressük a pápát, mint az atyát szokás. Beszéljünk, írjunk, gondolkozzunk róla oly gyengéden és kegyelettel, mintha édesatyánkról lenne szó. Tiszteljük oly áhitattal, nézzünk rá oly csodálattal, mint az atyákra szoktak gyermekei. Erezzük, hogy közzünk van a pápához, hogy a szíve a mi szívünk, élete a mi életünk! Hozzunk áldozatot a pápáért! A pápa a krisztusi örökség egyik legszebb ékköve. A pápaság eszméje hitünk egyik sarkalatos tétele. Oly tetel, amelyért vértanúk haltak meg. Szent Péter trónja vértől ázott földön áll. Ezt a katolikus hitet is ünnepeljük a pápa atyaságában, s halálra kész hűséggel valljuk őt atyánknak, Szent Péter utódjának, a krisztusi tan öröknek, az Egyház fejének, az egyedül megrendíthetetlen közziklának!

A magyarok barátja XII. Piusz pápa! Szenvadásunkban szeretett meg bennünket. Reszvételt nézte megalázottságunkat, s boldogan ünnepelte erősödésünket. Itt járt köztünk, látott bennünket, beszélte nyelvünket, halotta énekünket, csodálta nemzeti és vallási erőnyeinket. Pápasága óta sem gyengült ez a szeretete irántunk. Ma is magyarul köszönti a magyar zarándokokat, politikusokat, diplomatákat. Szent István királyunkat különösen tiszteli, s nemzeti geniussunk tellobbanásának tartja a Mária-ország vallási és jogi megfogalmazásának paratlan szabatoságát és mélységét. Most pedig szíve ügyének tekinti Boldog Margit szenttéavatását, s mindent elkövet, hogy ezt az ékkövet ő rakhassa a magyar Szent Koronára!

Szent Ferenc fiai és leányai külön ragaszkodással néz-

nek a nagy terciáriuspápara, s benne látják Szent Ferenc eszméinek legkiválóbb képviselőjét és örét.

Most egy szív, egy lélek minden keresztény. A Magyar

Barát olvasótáborába is beleolvad a kereszténység szívébe, s énekli bele az emberiség kórusába: Tartsd meg, Isten, szentatyánkat, Krisztusnak helytartóját!

— 1 —

Az ismeretlen Lélek.

P. Kollár Kázmér, O. F. M.

Egykor Szent Pál az athéni Areopagosz közepéről beszélt az athénieknek arról az ismeretlen Istenről, akinek oltárt építettek és akit tiszteltek, noha nem ismerték. Szinte ugyanígy áll elénk a pünkösdi liturgia, és beszél arról a Lélekről, aki állandóan érzeteti jelenlétét velünk, és mégis megmarad titokzatos ismeretlennek.

Különös, hogy mennyire számontartjuk a mennyei Atya jóságát, a Fiú áldozatos szeretetét, de a Szeretet Leikét megis oly kevésbé ismerjük. Nincs nap, hogy imádságainkban, — ha másképp nem, keresztvetés alkalmával —, meg ne emlékezzünk róla, mégis oly titokzatos ismeretlen, akivel naponkint találkozunk, akinek kezébe minduntalan belekapaszkodunk, akit szükségszerűen mellettlünk álló hatalmasságnak tapasztalunk, de mégsem ismerünk. Ha az egyházi év jolyamán a pünkösdi ünnep eszünkbe nem juttatná, sokszor egészen meg is feleledkezünk róla.

Hiszek a Szentlélekben, az Úrban és Elevenitőben, ki az Atyától és a Fiútól származik, ki az Atyával és Fiúval együtt imádtatik, és dicsőítetik, ki szólt a Próféta által, — mondja róla a mise krédója. A Szentlélek az Atyától és Fiútól, nem lett, sem teremtetett, nem született, hanem hatalmasságnak tapasztalunk, de mégsem ismerünk. Harmadik isteni személy, valóságos Isten az Atyával és Fiúval együtt, — tanítja róla a katekizmus. Az Atyának és Fiúnak egymáshoz való Szeretete. Említik az öszövétségi iratok, hivatkoznak rá Gábrriel arkangyal, megnyilatkozik Jézus keresztelésénél, színeváltozásánál, megígéri Krisztus, hogy maga helyett elküldi vigasztalóul, tanítóul, de csak a pünkösdi lélekkiadásban válik valóban ismeretessé.

Mikor pedig elérkezett a pünkösdi napja, — írja róla a pünkösdi Szentlecke, — mindannyian együtt valának ugyanazon a helyen, és hirtelenül zaj támad az égből, olyan mint heres szélvész zúgása, s betöltte az egész házat, ahol ültek. Majd pedig szétoszló nyelvek jelentek meg nekik, olyanok, mint a tűz, s leereszkedék mind-egyikükre. Ekkor mindnyájan betelének Szentlélekkel, s beszélni kezdek különféle nyelveken, amiképpen a Szentlélek adta nekik, hogy szóljanak... (Ap. Csel. 2, 1—4.).

Az ötvenedik nap ajándéka az ötörvényben az Istennek kötött szövetség volt. Az újörvényben a Szeretet Leike jön, hogy az új szövetséget irányítsa. Ezt a napot látta már jóelőre Joel próféta jövődőlésében: ... kiöntöm lelkeket minden emberre, és prófétálni fognak fiatalok és leányaitok; álmokat álmodnak véneitek és látomásokat látnak ifjakotok (2, 28.).

Az ötörvényben kötött szövetség csodákkal működő népet létesített: Isten népet, akinek Isten mindenben kedvére jár. Világító felhoben vezet, csodálatosan győz vízen, városon, népen, s amíg a nép megtartja a szövetséget, az Isten is megtartja jóindulatában sértetlenül. Az új szövetség még csodálatosabb eseményeket hoz. Nem egyetlen tizes felhőoszlop vezet egész népet, hanem mindegyik feje fölött jelentkezik a tűzláng és mindnyájan betelnek Szentlélekkel és különböző nyelveken beszélnek, magasztalják az Isten, és csodásnál csodálatosabb dolgokat visznek végbe.

A búcsúzó Mester ígerte: A Szentlélek, kit az Atya az én nevében küld, az majd megtanít titeket mindenre... amit mondtam nektek (Ján. 14, 26.). S a Lélekkiadás nyomában az addig gyáva és tanulatlan Péter apostol kiáll a tömeg elé, és bátran hirdeti a megjesztett Krisztust, hogy aznap háromezer lélek megkeresztelkedett. S a Szentlélek tovább tanít az Egyházban és a lelkekben.

Az élet tele kísértésekkel. A Szentlélek ereje kell ellenük: Kísértetekben el ne hagyj, — Szívünkbe bé-

kességet adj, — Légy utainkban fővezér, — Ne érje népedet veszély. De ha a kegyelem erősítése mellett is el-esik a gyenge ember, akkor a Szentlélek jön tisztítani. A főtámadt Krisztus első szava: Vegyétek a Szentleket, akiknek megbocsátjátok bűneiket, megbocsátatnak nekik (Ján. 20. 23.).

Krisztus visszatért a mennyei Atyához, hogy átvegye örök dicsőségét, de nem akart a krisztustalanság sötét árvaságában hagyni. És kérni fogom az Atyát, — mondja — és más Vigasztalót ad nektek... (Ján. 14, 16.).

Honnét a csodajelek, a nyelvek? A Szentlélek kiadásai. Egyiknek bölcsesség, másoknak tudomány; ennek hit, annak gyógyítások adománya; egynek csodatevő hatalom, másoknak prófétálás; ismét másoknak irások, beszédek értelmezése, nyelvek adománya. Mindezeket pedig egy és ugyanaz a Lélek műveli, kinek-kinek úgy adván részt, ahogy akarja (1. Kor. 12, 8—11.).

Mily sokszor találkozunk mi is ezzel a Lélekkel, és úgy jártunk vele, mint Krisztussal az emmauszi tanítványok: nem ismertük meg őt.

A kereszttségben a pap a sántát kiparancsolta a lélekből: Távozz tőle, tisztátalan lélek, és adj helyet a Vigasztaló Szentléleknek. S a fejünkre csorduló vízben újjászületünk rizből és Szentlélekből, lelkünk pedig a Szentlélek temploma lett.

Bérmálásban a bérmáló püspök hívta le ránk a Szentleket: A Szentlélek szálljon le rátok, és a Magaságbelinek ereje oltalmazzon meg benneteket a vétkektől. S a Szentlélek hétszeres kegyelmi ajándékával kent fel az Isten harcosaival.

Az Oltáriszentségben az ajándékba kapott égi kegyer mellé, a Szentlélek a kegyelem egész áradatával jön.

A bűnbánat szentségében a Szentlélektől nyerjük el bűneink bocsánatát, az utolsó kenet szentségében őt kérjük, hogy gyógyítsa meg a beteg szenvedéseit és bűneit kegyelmével, a házasság szentségében a Szentlélek hívja segítségül az Egyház, hogy a keresztény jegyesek életükkel utánozhassák a Krisztus és az Egyház között fennálló bensőséges egyesülést. S az Egyházarend szentsége nem a Szentlélek kegyelemáradatának állít csatornákat, kik a Lelket, az istenfiúság életét közvetítik.

A kegyelem erejével mennyit működik bennünk ez a pünkösdi Lélek, hogy a veszendőbe indult Krisztus-arcot kialakítsa. Hogy napról-napra hasonlóbbak legyünk ahhoz az istengyermeki archoz, melyet a Teremtő egykor saját képére és hasonlatosságára alkotva állított a teremtés koronájaként minden teremtmény élére. Mi az ember, hogy megemlékezel róla, és mi az emberfia, hogy meglátogatod? Kevéssé tetted őt kisebbé az angyaloknál, dicsőséggel és tisztelettel koronáztad meg, és kezéd műrei fölül állítottad, kiált fel a szoltáros (8. szolt.). S ha ez az ember méltóságáról néha megfeledkezik, már is erősebben dolgozik benne a kegyelem.

De mit kapott a pünkösdi Lélek, a mi állandó hűséges szövetségünk mindezekért? Szinte teljes feledést? A lélek az, ami életet, a test nem használ semmit (Ján. 6, 64.). Ne feledjük, hogy csak annyit érünk, amennyi bennünk a Lélek kiadása.

A pünkösdi Lélek ne csak pünkösdi napjaiban jusson eszünkbe. A pünkösdi ünnepi ének szavai: Ihletet ha fényt nem ad, — Emberszívben ellohad, — Minden erő, minden ép. — Most meg ami szennyezett, — Asszuságra hints vizet, — Orvosold a sebhelyet. — Simogasd a darabost, — Fölmelgesd a fagyost, — Útra vidd ki térellyeg. — Add, vegyék el hived, — Kik hitük beléd vetik, — Hétszeres kegyelmedet. — Ez legyen mindennapos imádságunk...!

FERENCES KÖLTÉSZELET.

P. Schrotty Pál, O. F. M. tartományfőnök.

A Naptestvér éneke után, amelynek fordítása györmeyei magyar népdallamra készült, fordítsuk figyelmünket a középkori ferences költészetre, amelyet a Szent szelleme termékenyített meg.

A Szent társai és követői, mint Isten dalosaihoz illik, jártak-keltek, prédikáltak és énekeltek. Enekük felszendült Umbria határain túl is és velük énekel a nép is, Isten dalosaival: giullari di Dio. Az olasz vallásos költészet pedig csodálatosan kivirágzott.

Ebben a gazdag költészetben és Isten dalosainak népes csoportjában tekintetünk egy kimagasló alakra esik, a Doctor Seraphicus-ra, az összes misztikusok fejedelmére (XIII. Leó szerint) Szent Bonaventúrára (1221–1274). Nevét a legenda szerint onnan kapta, hogy Szent Ferenc súlyos betegségéből gyógyította ki négy éves korában és buona ventura-t, jó jövőt jósolt neki.

A párisi egyetem tanára, 36 éves korában a Rehd generális főnöke. Prózái művei is a szívhez szólnak, rajtuk meleg bensőség árad szét (Cf. A lelkiélet ferences mesterei c. sorozatot: Breviloquium, Itinerarium, Incendium amoris stb.).

A decem opuscula egyes részei szinte költemények prózában, pl. a Lignum Vitae, és némelyek a Soliloquium.

A Lignum Vitae-ben annyira elragadja a szent Keresztnek, a Krisztus Vérvével öntözött életfának szemlélete, hogy hódolatát és könnyek között zengi a keresztnak titkait versben is.

O a „Stabat Mater” szerzője is.

Ez a szeretettel megáradt szív, látván a kereszt tövében álló Fájdalmas Anyát, meg akarja osztani vele könnyeit és részt akar venni bánatában is.

Most kövessük lélekben a szeráfi Doktort Jézushoz, a Bocsánat Kútfejéhez és a Kereszt alatt álló Szűzanyához.

Szelid és nemes egyéniségű költő jelenik meg harmadiknak a ferences költészetben: Pecham János (1210–1293). Kiváló teológus és filozófus; Oxfordban, Párizsban tanul, Angliában provinciális, majd canterbury érsek.

Mintája a tanult költőnek, aki a hit titkait Philomena mystica c. költeménysorozatában, a kánoni-ima-horák szerint, majd másik két költeményében a Szentháromság titkait és az Oltáriszentséget (Elő Ostya) éneklie meg.

Amde, ezeket olvasva, szinte elámulunk végtelenül finom érzelmei és azon, hogy hogyan lesz a tudóból ihletett költő, amint a szent titkokba belemélyed.

A „Fülemüle” edes szavába öltözteti érzelmeit, a kismadarat választja követének, mert dala rejtélyesen egyezik Krisztus törvényével (a teremtés éneke, a megtestesülés éneke, a számkivetés éneke, vértanúság, megdicsőülés éneke).

De nem kevésbé csodáljuk képeinek, hasonlatainak üde, természetes színeit, a hajnali óra szépségét, a drága Kisdéd díszetét, akit szeretne öben csitítgatni, kacsóit, csöpp lábait esökölni, dajkálgatni. Csupa szemléletes kép a számkivetés és a vértanúság éneke is. Pl.: „Oldalsebed odvába kell féskemet raknom s ott lehelve bucsuzó lelkemet kiadnom”. – csattogja a madárka.

Valóban csodát művelt ebben a régi költőben a ferences szellem! Szinte a renaissance-kor gazdag képzelete és természetszemlélete borul virágba nála!

E finom lehellszerű mű költője után egy különösen érdekes egyéniség lép elénk, aki Szent Ferenc miszticizmusát nyers őszinteséggel, az Alapító szellemét, szelidségét, önmegvető aszkézissel párosította: Jacopone da Todi. (1230–1306).

Élete valóságos regény, sőt dráma. Jogi pályáját, a jómódot, a zajos, világias életet cseréli fel az önmegtadással, bűnbánattal, szerénységgel. Tragikus esemény okozta ezt a fordulatot. Szórakozni vitte ifju, szép feleséget, hadd élvezze ő is az életet. A színházi padsor beszakadt s az asszony életlenül hevert a romok között. Jacopone odarohan, életleni próbálja, s a pompás ruhák alatt vezeklővet talál feleségén. Ettől kezdve ő is vezeklő életet kezd: vezeklő lesz: evekig futóbolondként hanyódik, majd barátoknak megy.

Ez a megrendülés és lelki háborgás költészetében is megnyilvánul. Majd lágyan, szelíden zeng a Kisdéd Jezusról és a Szűzanyáról, majd maró szatírába esap át, amikor az ember bűnökét, hiúságot, gyarlóságokat ostorozza.

Költészetében nincs semmi keresettség, sőt szinte darabos nyersségre, szokimondó egyszerűsége törekszik. Az anyai örömeiről, a felrepülő lelekről, amely, mintegy kiszulva, kiröppen önmagából, szinte nepies könnyedséggel énekel. Csupa üdeség és frissesség az örömről zengő éneke. Majd jözen életbölcséséget, gyakorlati elveket, régi közmondásokat elevenit meg apró, verses „szentenciákban”, amelyek „Motti di Jacopone” néven voltak népszerűek Epig-

rammszerű tömörséggel fejezi ki pl. a világi hiúság mulandóságát:

Lo fior la mane é nato
La sera il vei seccato.

Túlzott aszkéta hajlama, amelyet igen jól megérthetünk élete tragédiájából, néha szinte elragadja, és merész, fanatikus kitörésekre készíti. Ez a rendkívüli változatosság és triss megjelenítő készség hol a népköltészetre, hol a mai, modern költészet pillanattelvételeit juttatja eszünkbe és sokban ellentétes Pecham gyöngéd hárfá és madárdalával.

Most pedig a magyar ferencesekhez kopogtatunk be, akik nagyszerű munkát végeztek hazánkban, a magyar művelődésben is küldetést teljesítettek. Vásárhelyi András hazánk-riáról szólunk itt, aki bár II. Ulászló idejében írta szépséges Mária-énekét (1508-ban), mégis a középkor szellemi termékei között szoktuk említeni, mert világos példája a középkori buzgóságnak, a ferences lelkesedésnek, és a vallásos és hazafias érzés összeolvadásának, ami különösen jellemzi a magyar lírát ebben az időben.

András barát a pesti kolostorban lakott, a mai Kossuth Lajos utcában, akkor Szent Péter utcájában. Halálát 1526-vagy 1533-ban lelta, némelyek szerint a mohácsi csatában, mások szerint Várpalotán, amikor a török seregcsapatok a várat bevették és őt két társával megölték. Mindenképpen az akkori viharos idők áldozata lett ez az igénytelen, buzgó szerzetes, aki szinte gyermeki bizalommal szólítja meg az „Angyalok nagyságos Asszonyát”, akire óhajtvá néznek az özvegyek, árvák, bűnösök, aki dajkálja az Úrnak, tüköre az asszonyoknak, győzelme a ferfiaknak, tanácsadója a királyoknak és megoltalmazója az Úrnak.

Cantilenája 72 sorból áll; a Peer- és a Tewrewk-kódecs őrizte meg és századokon át kedvelt éneke volt a híveknek. Figyelemreméltó nyelvének szépsége is.

Az előadott költemények beszéltek, szívünkhöz szóltak. Megérezteték a ferences szellemet, a ferences ihletet, amint a szeretet lángja boldog, újjongó kiáltozásra készíti „Philomenát”, Isten dalosait.

Korántsem mondhatjuk, hogy teljes képet adtunk. Hiszen meg sem emlékeztünk a franciskánus szellemtől megérintett XIII–XIV. századbeli költőkről. És nem beszélünk a „Divina Commedia”-ban felragyogó nyelvről és szellemről, amelyek egyik forrását Asszisziben kell keresnünk.

Ki tudna ennyi szépséget egy rövid előadás keretébe szorítani?

Csak izelítő volt ez, hogy neszeljünk fel arra a csodálatoshangú „Philoménára”, hallgassuk, hallgassuk elmélyedő, figyelő lélekkel szavát és vele együtt hirdessük a Teremtő dicsőséget.

Feszty Mása: A magyar róna hódolata.

Isten gyermekei szabadok.

Jean Grou— Szabó Brunó.

Hummel: Az Úr szolgálója

Az istengyermekekben élő lélek azt akarja, amit az Isten akar, ő azt teszi, amire az Isten őt indítja; így öröközik attól, hogy a szabadságot rosszra használja és így amennyire tőle függ, a tökéletes isteni szabadságra jut. Az Isten szabadsága bizonyos értelemben az ova is, mivel ő most már nem a saját belátása szerint, hanem az Isten akaratának hatása alatt cselekszik. Ily módon az önkéntes meghódolása által az Isten uralma alatt oly szabad, amilyen egy teremtmény lehet.

Ez a meghódolás valóban nehéz. Mi teszi oly nehézre? Rosszraváló hajlandóságunk, gonosz szokásaink, bizonyos függetlenkedési szellem és a kevelység, ami az angyalok jöreszt és az első embereket is bukásba vitte. *Az embert mi figyelmzetteti arra, hogy ez nagy teher, és mi lücsija ellene?* Vajjon az értelem vagy a lelkiismerete?... Nem ezek, hanem a megromlott természete, bunos szenvedélyei. Az emberi értelem az isteni értelemnek vetülete, sugara, és ez sohasem fuggó viszonyban keil lennie; a lelkiismeret arra a jóra ösztökél minket, amit az Isten a szívünkbe vésett, s éppen ezért sohasem züglódik ezen alárendeltség ellen. Ez az alárendeltség az ő első törvénye, s ezért ezt a vezérfonalat, mely neki írányt mutat, sohasem fogja kényszerítésnek nevezni. Az olyan kényszerítés, amely üdvösen korlátoz, fékező, fegyelmezetlen szenvedélyeinket, keveltségünket és önszeretünket megtöri, edes és könnyű iga értelmünk számára, melyet a hit megvilágosított. De ez csak addig nehéz, csak addig tart, amíg a szenvedélyeik legyőzte, önszeretetét elfojtotta, keveltséget megsemmisítette; csak addig tart, amíg rosszraváló hajlamai a következetes gyakorlatok által úgy átalakulnak, hogy a

jóhoz ragaszkodik és a kegyelem szava erősebb lesz romlott természete panaszkodásánál. — Ez a boldog idő eljön, ha bizonyos időn át erőt vesz önmagán és a kegyelem segítségével uralkodik érzelkein, képzelőtehetségén és az első rendetlen indulatain, melyek akarata ellenére keletkeznek.

Majd akkor érzi, hogy valóban független mindattól, ami nem Isten, és boldog meghatottsággal élvezi az Isten gyermekeinek szabadságát. Akkor sajnálkozik a világ nyomorult rabszolgáin, s boldogan örvendezik, hogy megszabadult rabláncaitól. Amíg ő nyugodtan tovább halad a biztos parton, azokat tengernyi gonoszságok hullámai mint akaratnélküli bábukat tovább ragadja, a tomboló szélvihar ide-oda dobálja, s minden pillanatban azzal fenyegeti, hogy a mélységbe sodorja őket... Az öntegyelmező lélek mély nyugalmat élvez, vágyain uralkodik, maga rendezi cselekedeteit; amit tesz, ugyanaz, mint amit tenni akar. Hiú dícsvágy, kapzsiság, érzelmi gyönyörök nem hozzák kísértésbe, emberi tekintet nem befolyásolja. Az emberek elítélhetik, gúnyolhatják, gyalázhathatják, megvetethetik, de mindez semmi hatással sincs rá; nincs natalom, mely őt az útjából kiteríthetné. A viszontagság, szenvedés, megaláztatás, a különböző keresztetek őt többé nem rémitik, nem rettentik meg. Ő a világ, és annak eltévelyedései, csábító ingerei, rémképei fölé emelkedett. — Ha ez nem igazi szabadság, hát akkor miben keressunk szabadságot?

Még többet mondunk: *önmagával szemben is szabad.* Képzletének nem játékszere; határozatlan, gyöngye akaratlan nem ingadozik ide-oda. Elhatározásai mellett erős, rendíthetetlen, biztos felfogású, alapelvei határozottak, jól rendezett minden cselekedete. Az Isten lelke, melyet huségesen követ, az önmagában változékony teremtményt a változhatatlanságába öltözteti, és így minden belső harc között is sziklaszilárdan megáll. A tapasztalás igazolja ezt; e nélkül lehetetlen is erről ítéletet mondani. Mindazok, akik Istennek tényleg odaadták magukat, sőt azok is, akik meg csak kezdők, bámulnak ama különbségen, amilyenek most, és amilyenek voltak azelőtt. Ez olyan, mint ahogy a nyugodt, csendes tenger, mikor minden esepp víz fölött uralkodik, különbözik a vadul tomboló tengertől, melyet a vihar fölkorbaesolt. — Van-e valami, ami az embert szabaddá tenné, mint az, hogy önmagát uralja, és minden indulatát úgy kormányozza, hogy ez csak rövid időre kerülheti ki a figyelmet?

Ezenfelül van-e még valami, ahová eler az Isten gyermekeinek szabadsága? Van. *Ok az Istenre való tekintettel is szabadok.* Ezzel azt akarom mondani, hogy az Isten bármiként bánjon velük, akár csapásokkal próbálja ki, akár vigasztalja, akár közeledik feléjük, akár úgy látszik, hogy elhagyja őket, a *lelkük mélyén ők mindig ugyanazok maradnak.* A lelkiélet változó eseményei fölött állnak; lelkiéletük felszínét végigszánthatják ezek, ők megis a lelkük mélyén edes békét élveznek. Az Istenre való tekintettel ők úgy szabadok, hogy mindenben azt akarják, amit Isten akar, a nélkül, hogy erre vagy arra hajladoznának, hogy a saját önző érdekeikre tekintettel volnának.

Előre beleegyeznek, előre elfogadják azt, amit rájuk bocsát. Az ő választásuk az Isten választásával bizonyos tekintetben egybeolvad és önkényt, szívörömet elfogadják, ami tőle származik.

Még akkor is, ha kereszteltekkel vannak megterhelve, ha keresztet súlya alatt összerogynak, ha a tengernyi szenvedés elnyeli, ha a sátán, az emberek, maga az Isten együttesen harcba szállnak ellenük, ha minden külső és belső támaszukat elvesztik, ők még mindig békességesek és az Apostol szavai szerint: az örömtől túlaradoznak (2 Kor. 4. 7.); ez a helyzet annyira tetszik nekik, hogy azt semmiért el nem cserélnék, s egyetlen lépést sem tennének, hogy ezektől szabaduljanak.

Ily szabadok, sőt még szabadabbak az Isten gyermekei. A földön semmi sem történhet akarattuk ellenére; semmi után sem kívánkozhatnak, semmi miatt nem panaszkodnak, semmi sem hozza őket zavarba, semmi sem őríti el békességüket. Ezt az állapotot né csupán a világiainak helyzetével, azok örömeivel, aggodásával, tervezgetésével, remegéssel, reménykedésével hasonlítuk össze, hanem a szokásból jámbor lelkek lelkiéletével is, és azt fogjuk találni, ezek az önszeretők miatt soha sincsenek igazi békességben. Ugyanekkor arra a meggyőződésre jutunk, hogy nem lehet oly áldozat, amit meg ne hoznánk, csakhogy ilyen magasztos lelkiállapotba jussunk.

VÁNDOR VAGYOK...

Örök eszméknek viharja tombol agyamon, s furesza kábulat borong rajtam. Mint az, ki új világomról álmodik; vagyok kamaszos bolond.

Rossz öre lettem volna a nőnek, gyereksírásnak. Csúcsról csúcsra hag labam, s a kéklő világ-tetőnek ezüst ködeben lábalkol tovább.

Vándor vagyok. A prófétaagnak tüzet Isten az ajkamra dobta, mint egykor híres Izaiásnak, s szívemet mesék mázával vonta.

Vig vándorlásom a végtelenbe szívárvány, árnyék, szélesend, fergeteg között tovavisz. A bus jelenbe teny-kaptárból jó mezét pergetek.

Harmatot lopok vén fellegektől, s a földre tüzes csokkal érkezem. Lezúdulok, mint ár a hegyekből; munkásan rajzik esoda-mehesem.

Legyek sírás, vagy illatos vigasz, mosoly, bánat, vagy halál jortese.

Mindegy. — A szívem jó, puha viasz, formáldik benn száz színes mese.

Legyek gonosz, vagy keményebb igaz, paraszt, ki zordon, s barázdát hasít; a fénytelenég atka nem riaszt, maradok Pán és büvös fűzfásip.

Nincs asszonyom, és nincsen gyermekem. Anyám volt. Nincs már. Nincs apám. Fiam mégis van, s hugom, nővérem nekem ezernyi. Őket áldom meg vígan.

Vándor vagyok. Bú, s bajra fűtyülő ajkam millió színes dalt gagyog. Enyém a rét és kanyargó dülő; vándorló kedvű vén legény vagyok.

Sedy Rezső.

Virágszálak

Szent Ferenc és társai életéből.

Olasz eredetiből fordította: dr. Kőszeghy Mihály.

Szent Antal csodás hatású prédikációjáról, melyet a pápai konzisztóriumban tartott.

A Szentlélek csodálatos edénye, Pádúai Szent Antal, Szent Ferenc társainak és választottainak egyike, kit Szent Ferenc az ő helyettesének hívott, egy alkalommal a pápa és a bibornokok előtt a konzisztóriumban prédikált.

A bibornokok testülete akkor többféle nemzetiségűekből állott. Voltak közöttük görögök, latinok, franciák, németek, angolok és más nyelvűek. Szent Antal a Szentlélektől felgyújtva olyan hatásosan, olyan áhitatosan, olyan meggyőző elmeélel, annyira kedvesen és érthetően adta elő az Isten ígését, hogy hallgatóságának mindegyike, akárcsak saját anyanyelvén hallotta volna őt szólni, annyira megértette minden szavát. Elcsodálkoztak mindnyájan. Mintha csak annak az apostolok idejebeli első pünkösdsnek ősi csodája elevenedett volna meg előttük, amikor „azok kezdének szólni különböző nyelveken, amint a Szentlélek ad vala szólniok” (Ap. Cs. II. 4.). Ők is álmélkodva kérdezték egymástól:

— Hisz ez spanyolul beszél? Hogy van hát mégis, hogy mindegyikünk az ő szavában a saját nyelvét hallja? A Szentatva is szavainak mélysége fölött annyira oda lett az örömtől, hogy elcsodálkozva mendá:

— No, ez az ember csakugyan a szövetség szekrénye és a Szentírás tárháza!

Szent Antal Riminiben szentbeszédet tart a halaknak.

Az áldott Krisztus, hogy kimutassa hűséges szolgálójának, Szent Antal uraságnak kiváló életszentségét, hogy milyen szívesen hallgatják szavait és tanítását még az okatlan állatok is: egy alkalommal a halak előtt dorgáltatta az eretnekek dőreségeit, úgy, amint az Ószövetségben a számmal korhóltatta Bálaámot.

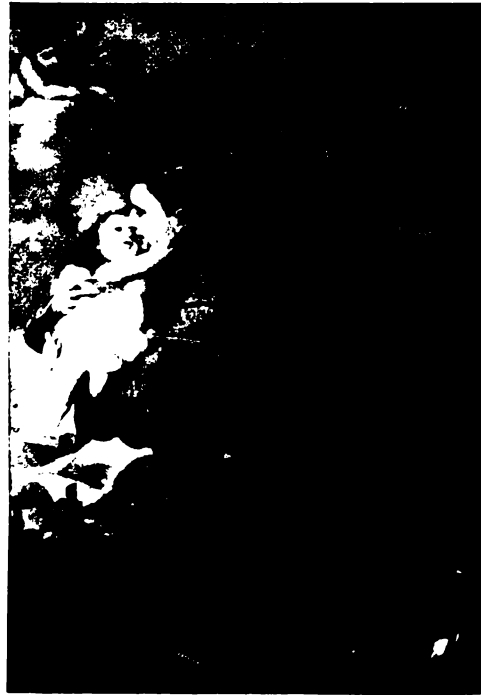
Egy időben, amikor Szent Antal Riminiben tartózkodott, amely ugyancsak meg volt áldva eretnekekkel, megpróbálta visszavezetni őket az igaz hit világosságára és a bűnből az erény útjára. Napokon át prédikált nekik a hit igazságairól, vitatkozott velük a Szentírásról, de ez annyit ért, mintha falra borsót hányt volna. Nemesak nem hajlottak szavaira, hanem mint afféle megátalkodottak, egyszerűen faképnél hagyták őt.

Miért is Isten sugallatára Szent Antal egyik nap lement a folyó partjára, oda, ahol a folyó a tengerbe torkollik, és ott abban a szegletben Isten biztatására elkezdett szólni a halakhoz:

— Ti, a folyónak és tengernek halai, halljátok hát ti az Úr szavát, ha a hitetlen eretnekek elfordulnak tőle! Mire azon egyszerűben, ahogy ezt kimondta, temérdek apró, nagy, közepes hal úszott a part felé, amennyiről eddig nem is álmodtak az emberek, fejükkel felbukva a vízből, valamennyi Szent Antal felé fordult, a legnagyobb rendben, minden ficánkolás nélkül figyelt rá: elől a parthoz közel az apróbbjai, utánuk a közepesek; ezek mögött, ahol a víz már mély volt, a legnagyobbak. Ahogy így illendőképen elhelyezkedtek, Szent Antal hozzáfogott az ünnepi szentbeszédhez illetéknépen:

Testvéreim, vízeknek lakói, halak! Ti ugyan csak sokat köszönhettek és nagy hálával tartoztok a Teremtőnek. — már amint módotokban van kimutat-

ni —, hogy ilyen előkelő elemet juttatott nektek lakásul. Ha tetszik, édes vízben, ha tetszik, sós vízben lakhattok. Itt elrejtőzhettek a zivatarok elől. Lakások világos, tiszta. Megvan a tápláléktok, úgy hogy gond nélkül élhettek. Jóságos és bőkezű Teremtőtök megszabta, hogy szaporodjatok és sokasodjatok, és áldását adta rátok. Vízözönkor, amikor mindent ellepelt a víz, a többi állatok elpusztultak, ti megmaradtatok:

Murillo: Szent Antal, könyörögj értünk!

benneteket megkímélt a jó Isten. Hozzá még úszó szárnyakat adott, hogy mehessetek, ahová akartok. Isten rendelése szerint ti örködtetek Jónás próféta fölé, kitért harmadnapon épegszégben szárazra tettek ki. Ti adtátok az adópénzt Krisztus Urunknak, amire neki mint szegénynek nem tellett. Ti tápláltátok őt, az Istenembert, feltámadása előtt és utána is, mindezt a szent titokzatosság isteni leple alatt. Miért is kimondhatatlan hálával tartoztok Istennek ezért a sok jótéteményért, melyben részesített benneteket a többi teremtmények felett...

Szent Antalnak erre és ehhez hasonló szavaira és buzdításaira a jó halacsák szájukat tátották, fejükkel bólingattak, és a maguk módja szerint tiszteletadásuknak egyéb jelét is adták, hogy Istent dicsérik.

Mikor Szent Antal ezt látta, hogy a jó halak mennyire odáig vannak Isten iránt való hálálkodásukban, örömeiben hangosan felkiáltott: Áldott legyen az Úr, mert a vízi állatok jobban el vannak telve dicséretével, mint a nyakas eretnekek, és szívesebben hallgatják szavát az okatlan állatok, mint a hitetlen embe-

rek. Minél tüzeesebben prédikált Szent Antal, annál jobban gyülekeztek egyre-másra a halak és mind-egyikük mindvégig kitartott a helyén.

Erre a csodára odafutott a város apraja-nagyja. Közéjük vegyültek az említett címeres eretnekek is, akik ennek a kézzelfogható csodának láttára teljesen megtörttek, odaborultak Szent Antal lába elé, hogy szavát hallhassák.

Szent Antal czután elkezdett prédikálni az igaz

hitről, és annyira belemelegedett, hogy a tévhitűek mind egy szálig megtértek, és visszafogadták Krisztust a hű lelkek kimondhatatlan örömeire.

Mindennek végeztével Szent Antal megáldotta a halakat, és Isten áldásával elbocsátotta őket. A halakkal együtt a népek is szemmel látható örömmel távoztak. Szent Antal még tovább is jóideig Riminiben maradt, napról-napra fanitván a hívek nagy lelki hasznára.

Kegyelettel.

Pálffy Erzsébet grófnő.

Gyors léptekkel sietett haza Károly az egyetemről. Ma különösen fáradtságos napja volt, s mégis úgy érezte magát, mintha új lelket öntöttek volna beléje.

Reggel adták át rendeltetésének az újonnan felszerelt bonctermet, és helyezték el főfalán a feszületet. Az ünnepségen megjelent a kultuszminiszter is, aki rövid, de szívhezszóló beszédet tartott. Szavai mélyen beleversédtek Károly szívébe. Egész nap fülébe csengtek, és mint jóbarátok elkísérték minden munkájában. De nemcsak reá tett olyan nagy benyomást a miniszter beszéde. Még a professzor is egészen más hangon beszélt velük ezen a reggelen, mint máskor szokott. „A megfeszített Jézus a haldoklók barátja, — mondta nekik. — Ő a halottak örök boldogsága. Ne felejtsetek el, kedves hallgatóim, ne felejtsetek el soha, hogy ez a test, amelyet most boncolni fognak, egykor, életében a Szentlélek lakása volt. Munkájuk alatt tekintsenek gyakran a keresztre s ez figyelmeztesse önöket arra, hogy munkájukat kellő áhitattal végezzék.”

Károlyt mélyen megrendítették ezek a szavak. Elgondolkozott. Megdöbbenve eszmélt rá, hogy számára eddig csak az élet volt fontos... Gyógyítani, életet megmenteni, egészséget visszaadni... — csak erre gondolt. A boncolás is csak ezt az egy célt szolgált... Megtudni a halottól a betegség okát, hogy a szenvedő élőkön segíthessen... A halott? Az már csak tárgy volt a szemében; eszköz, mely céljához közelebb viszi. S így voltak valamennyien, ő és társai, a fiatal orvostanhallgatók, akik átesve az első boncolás okozta csendes borzongáson, most szinte veteledtek azon, hogy ki kezeli közönbösebben a „hullát.”

Károlynak eszébe jutott egy eset, amelynek még pusztá emléktől is megborzadt. Pár hónappal ez előtt egy kórbonctani óra végén egyik barátjával együtt hagyta el az előadótermet. A folyosón társa elővette cigarettatárcáját, s miközben őt is megkínálta, nevetve kérdezte:

— Tudod-e, milyen bőrből készült ez a tárcá?

— Nem tudom, de valami ritka állat bőre lehetett, mert még soha nem láttam ehhez hasonlót, — felelte ő, miközben csodálkozva nézegette a különös színű tárcát.

— Tévedsz, — felelt barátja, és mosolyában volt valami visszataszító, — nagyon is jól ismerted... életében. Emlékszel az öreg Kovácsra, aki itt halt meg a kórházban? Olyan ragyás bőre volt, mint egy krokodilusnak... Kikészíttetem! Ez lett belőle.*

— Szégyeld magad! — kiáltotta ő erre, és elsieltett, mert úgy érezte, hogy még egy szó, és férfi létére sirvafakad az utálatlól és megdöbbenéstől.

Ez már régen történt, de ma mégis többször eszébe jutott... Micsoda elmentét a nyegle fiatalember és a komoly professzor között... Milyen másképpen beszélt hozzájuk a nagy tudós... Nem csak az élőket, a megholtakat is szent áhitattal kell kezelni... Igen, egész orvosi pályáján mindig gondolni fog erre. Már ma is ebben a szellemben fáradozott egészen késő estig.

Gondolataiba mélyedve ért haza, s szinte gépiesen csejtgetett be lakásuk aijtaian ahol édesanyjával és húgával lakott.

Fiatal leányka nyitott aijtót.

— Csakhogy megjöttél Károly, — ugrott nyakába szélesen, — hol maradtál ilyen sokáig. Gyere, gyere! Add ide a táskádat, majd beviszem. A kabátodat is! — és már kapja is a barna bőr irattáskát. — Jaj, mi le-

Hummel: Május legszebb Virága.

het benne, — mondja nevetve, — hiszen olyan nehéz, mint a só! Talán Anyunak hoztál valamit?

— Add ide, ez nem gyereknek való, — szólt Károly és gyorsan kiveszi kezéből a táskát. — Inkább menj a konyhába, és főzz nekem jó erős teát. Ma éjjel nehéz munka vár rám. Sokáig fent kell maradnom.

Klára azonban nem enged. Finom fehér ujjai már ott idegeskednek a zár körül.

— Látni akarom. Talán meghoztad Cruif utolsó könyvét, amit ígértél. Add ide, Károly erősen megragadja a fiatal leány csuklóját. Homlokán megjelenik egy szigorú ránc.

— Mondtam már, hogy nem neked való, kislány. De ha már olyan kíváncsi vagy, hát megmondom. Előbb azonban ülj le ide szép csendesen. S mikor aztán a fiatal lány várakozó és kíváncsi arccal leült melléje, komolyan, mintha csak a professzor szólna orvostanhallgatóihoz, megszólal.

— Ebben a táskában egy tegnap meghalt embernek a lába van, — mondja szinte ünnepélyes hangon.

— Klára ijedten felsikolt.

— Jaj istenem...! hiszen ez borzasztó. Ilyesmit ide hozni! Egy hulladarab! Kérlek, dobd ki azonnal.

— Látod... látod... — mondja Károly, megfogva a rémült kislány karját. — Ugy-e, mondtam, hogy ne kíváncsiskodj. Nem neked való az efajta dolog... hiszen még a hallátára is inaidba száll a bátorság. Mit szólnál hozzá, — folytatta némi kis büszkeséggel, — ha rád várna az a feladat, hogy reggelig megtudd, mi okozta ennek a szegény embernek a halálát.

— De Károly, ez borzalmas... Hiszen ez az ember már nem él... ez hullá! — kiáltja a fiatal lány, és kényeskedve húzza fel az orrát.

— Te kis ostoba, — mondja Károly komolyan, — most csak hullá. De egyszer élt, és a lelke talán éppen most van Isten ítélőszéke előtt. Éppen ma beszélt arról a professzor úr, hogy mennyi tapintattal és óvatossággal kell bánni még a boncolásnál is az emberi testtel, mely az Isten lakása volt, s mely egykoron fel fog támadni. Ez előtt én is úgy gondolkodtam, mint te. Én is csak az életre gondoltam, de máttól fogva a halálra is fogok gondolni... Azokra a szegény emberekre, akik idegenben hal-

* Ez az eset valóban megtörtént dr. Batthyány László herceggel a bécsi egyetemen, ahol orvostanhallgató volt.

nak meg, távol otthonuktól... , akiknek testét széjjel kell szednünk a tudomány kedvéért, s akiket mindamellettszent áhitattal és imádságos lélekkel kell körülvennünk. Azt is mondta a tanár úr, hogy sokszor tekintünk Krisztus keresztféjére, mert egyedül ez taníthat meg minket arra, hogy magasabb szempontból nézzük szent hivatásunkat.

Klára elnémul. Még borzong ugyan egy kissé, de már kezd érteni, hogy Krisztus keresztféje adja az erőt a nehéz munkához, és a kereszt szemszögéből tekintve, milyen más, mélyebb értelmet nyernek az élet dolgai.

— Reinhardt tanár úr úgy óhajtja, hogy az ő körtermében mindenki a legnagyobb tisztelettel kezelje a haladoklókat és a holtakat, — folytatja Károly. Különösen azokat, akik hozzártartozóiktól távol haltak meg. Ta-

lán egy kedves jó barátja jut ilyenkor eszébe, aki messze idegenben halt meg... egyedül. Nem részesíthette az utolsó vigasztalásban sem... , s ez mindig fájó seb marad finom, jóságos lelkében. Klárikám, nem is képzeled, milyen nemes lélek ez a mi tanárunk. A betegek rajonganak érte. Ha bejön a kórtérembe, mintha napsugár ragyogná be az egész szobát. S a betegek testi jóléte mellett, nem feledkezik meg soha a lelkiekről sem. Nem egyszer hallottam már tőle, hogy az orvosi tudomány szörnyű feladatok elé helyezi az orvost. Eldurvulna a lélek, ha nem emelkednék fel sokszor, nagyon sokszor Krisztushoz a Golgotára.

— Igazad van Károly, — mondja Klára elgondolkozva. — s látod most jut eszembe, hogy egyik nagynénénk mindig emlegette, hogy mikor Zichy Géza, a híres zeneszerző valami bal-

eset következtében elveszítette az egyik karját, azt szépen katolikus hitünk rendje szerint eltemettette. ...Azt akarom, hogy megszentelt földben várjon rám ez a kéz, amely oly sokszor vetett keresztet. Akkor nem tudtam ezt megérteni, de most már látom, hogy milyen fenséges ez a gondolat.

Sokáig ültek elgondolkozva egymás mellett a testvérek.

Éjfél már régen elmúlt, és Károly még mindig serényen dolgozik... Ágya fölött ott virraszt a megfeszített Krisztus vértől áztatott szent teste, lelkében visszhangzik a freiburgi egyetem híres professzorának szépséges hitvallása... Megnyugvás és béke honol lelkében, s mialatt csendben dolgozik, ajka szinte öntudatlanul suttozja: Jézusom, irgalmazz neki!

Május Királynője: Kegyelem Királynője!

P. Tátrai Gyula, O. F. M.

Virágtakasztó, bimbóbontó, aransugarú május hónap, — legfenségesebb hónap! A magasan ragyogó májusi nap meleg sugárzóne mint mindent bearanyozó fénykoszorú ömlik el a világon. Hegy-völgy, erdő-mező elkezd mozgolódni, csírázni, bontakozni, virágozni. Vetéseink duzzadó erőből zöldelnek; gazdag aratás reményével kecségetnek. A kipattant virágok aranykelyhébe édes illattal tölti be a léget. Pitymalattól alkotmányos madárseregek magasztalják a mindenség Urát. Millió és millió emberszív gyul új reményre a májusi napsütésben!

Termékenység édes hónapja! Nem csodálkozunk, hogy a katolikus világ a Szent Szűz dicséretétől visszhangzik ebben a hónapban.

Ave, ave, Maria! Ave, Május Királyné Asszonya!!

Azért van ez így, mert a termékenység üde hónapja édes gyengédséggel céloz a fonséges szerepre, mely Máriának jutott a Szentlélekisten páratlan közreműködése folytán. Azért van ez így, mert május hónap üde gazdagsága a legszebb, legtalálhatóbb és legmegfelelőbb képe a Szent Szűz kegyelemgazdagságának, kegyelemmel „teljes” voltának, és Királynőnk kegyelmi hatalmának.

A katolikus lelket nem kell Mária-tiszteletre tanítanunk. Lenyűgöző, mélyen megigéző a katolikus lélek megérzése, üdvörtörténeti tudata, hogy ugyanaz az isteni végzés, mely Máriát a Szentháromság második személyének, Megváltónknak Édesanyjává magasztalta, minden kegyelem Anyjává és kiosztójává is tette. Májusban a Kegyelem Királynője elé boruló katolikus lélek tudja, hogy a Szent Szűz Megváltó Fiával való együtt szenvedése folytán részt vett a mi megváltásunkban: a kegyelem megszerzésében.

Mint ünnepléses szentmisében a szerep nyújtja az áldozati adományokat: a paténán a fehér ostyát, a kehelyben a bort, — ugyanúgy nyújtotta Mária a véres keresztáldozatban az áldozati anyagot. Mária szívének sejtjeiből alakult ki a világ üdvéért feláldozott krisztusi Test, Mária szívéből indult ki az értünk elhullatott megváltói Vér. Mária volt az üdvünkért hozott nagy áldozat papnője, aki először a jeruzsálemi templomban, azután a kereszt alatt feláldozta Isten Bárányát a világ üdvösségéért. Ezért a megváltó együttműködéséért tette meg Isten Máriát a megváltás kegyelmeinek kiosztójává!

Május Királynője — Kegyelem Királynője!

Ezzel a nagy megérzéssel, ezzel a fonséges öntudattal borul le az imádkozó katolikus lélek a gyertyafényes, virággal telt májusi Mária-oltárok elé. Ezzel a bensőséges bizalommal könyörög a Szent Szűz közbenjárásáért minden lehetséges szükségében: „Betegek gyógyítója, — Bűnösök oltalma, — Szomorúak vigasztalója, Keresztények segítségé, Tenzeren evezők csillaga, Mennyország kapuja, Könyörgőj érettünk!”

Május Királynője — Kegyelem Királynője!

Ettől a fonséges tudattól izzítva suttozja a májusi oltár előtt a bensőséges imát: „Még sohasem lehetett hallani, hogy valakit magára hagytál volna, aki a Te oltalmadat kérte!” A katolikus lélek tudja, — tapasztalatból tudja, — hogy mi-

Fra Angelico: Üdvözlégy, Mária!

kor súlyos teher nehezedik a családra, mikor fájnak a házaset tüszúrasai, mikor az esküszegés réme kísért, mikor valami nagy családi ügy forog kockán, — a Kegyelem Királynője mindig meghallgatja imánkat!

Május Királynője — Kegyelem Királynője!

Erről beszél hangtalanul minden virágdíszbe öltöztetett májusi Mária-oltár a paokingi missziótelep kis kápolnájától a milánói márványbacsipkézett székesegyház Madonnájáig. Mária-oltáraink az isteni kegyelem Királynőjének kegyelmi trónusai. Május Királynője kegyelemgazdagságának élő, csobogó forrásai, ahol a keresztény hívek minden fájdalom és szenvedése enyhülést és gyógyulást talál. Mária kegyelemgazdagságának bizonyítékai azok a fogadalmi táblák, amelyeket annyi májusi oltár mellett tömegével találhatunk.

Május Királynője — Kegyelem Királynője!

Szépséges hófehér Asszony! Tisztelünk! Csodálunk! Magasztalunk! Tudjuk, hogy minden kegyelem Anyja, Osztogetója vagy! Adod kegyelmedet, ha buzgón könyörgünk közbenjárásodért. Osztod akkor is, ha más szentekhez imádkozunk, mert ezek az égben azonnal Eléd, Úrnőjűk, Királynőjűk elé sietnek, hogy Neked adják át könyörgésünket. De rádbízza az Ursten a kegyelmek folyosítását akkor is, ha egyenesen Öszentfelségéhez imádkozunk. Mert Te vagy minden kegyelem közvetítője! Szépséges, hófehér Asszony, Mária!

Kegyelmek Királynője!

Május Királynője!

Beszédes képek

Irta: Dr. Monostory Elekné

Tüzet

jöttem bocsátani a földre, és mi más akarok, mint, hogy égjen. — Ezekkel a szavakkal jelölte meg Jézus földi életének a célját. Valóban tüzet, szeretetet hozott, s a szeretet lángjával akarta elárasztani a világot.

Égész földi élete a szeretet megnyilatkozása. Kis gyermek képeben jön köznék. (A gyermek mást se tud, mint szeretni, kedveskedni.) Egy család közösségébe palántálja magát. (A családi tűzhely a szeretet őrzője.)

Később, nyilvános életében egyebet sem tesz, mint szeretetét nyilvánítja ki. Nyomorultak, sánták, vakok mennek hozzá. **S** **Ő** szeretettel gyógyítja valamennyit. — Kánaánban, gyöngédségből, figyelemből, borral telíti a zavarban lévő ifjú pár kövedreit. — *Megsajnálja* a naimi asszonyt. Visszaadja neki fiát. — *Betszáidában segít* egy elhagyott beteg, mivel látja, hogy senkije sincs. — *Lazár sirjánál könnyezik.* — *Máskor sánja az éhező tömeget.* — *S* írva van az is, hogy *megkedveli, megszereti* a tökéletes életet kereső ifjút.

Íme, a szeretet megannyi gyöngéd, finom megnyilatkozása.

Nem csoda, ha egyetlen szavára szegődnek mellé követői. Csupán annyit mond: kövess, és valamennyi választott tanítvány megvált addigi életétől. Elképzelhetjük-e pl., hogy a bűnbe és anyagiakba merült Máté ott hagyja a pénzváltó asztalt, ha Jézusból nem árad szeretet?

Jézus égi tüzet, melegséget, szeretetet hozott a földre. **S** mivel egy az Atyával, a Szentlélek pedig az **Ő** Lelke, a teljes *Szentháromság szeretetét közölte velünk.* A végtelen, isteni szeretetet egyszerű, emberi módon nyilvánította ki. Egyrészt azért, hogy jobban megérthessük. Másrészt, hogy felbátorodjunk, s egyszerű, természetes módon merjünk közeledni Felé.

Egy szegény, öreg asszony utolsó óráit élte itt a földön. Megkapta a szentségeket, elbúcsúzott szereteteitől. Mindennel megbékélve, csendesen várta az elköltözés percét. Egyszer csak egyik szomszéd-asszonya fölé hajolt.

— Etel néncm, nem fél a jó Isten elé menni? En azt se tudnám, ilyen szegény asszony létemre, hogyan köszönnek a mennyországban. Etel néncm mit mond majd, ha a jó Isten elé ér?

— Azt, hogy *szerettek, édes Istenem.*

Ki merné állítani, hogy helytelenül gondolkozott a jó asszony? Ki merné mondani, hogy a jó Isten előtt gúzsba kell kötnünk tiszta érzelmeinket? Hisz, Jézus szavaira támaszkodva mondhatjuk, hogy az Isten Fia szeretetet hozott a földre, s mi mást akart, mint hogy az ember viszonzeresse Őt.

Csodálatos, nagy titok ez: az Isten szeretetet vár tőlünk. Annyira várja, hogy maga az Istenember rejti el szívünk kemencéjébe a szeretet szikráját, **Ő** maga szítja, élesztgeti időnként kegyelmével. Azután a tűzhely közelébe húzódik melegedni, várva, hogy a szív gazdája is mellé telesszik. (Kép.)

Szunnyadó lángok, kihűlt tűzhelyek.

Jézus oltotta belénk a szeretet tüzet *Mindnyájan az Ő teljességéből vittünk.* (Ján. 1. 16.) **A** szikrát tehát ajándékba

Reutherer János aya műve.

kaptuk. Nekünk csak az a dolgunk, hogy ne hagyjuk elhamvadni a tüzet, kihűlni a szeretetet. Jézus megedmi akar. Nem csak lelki elindulásunk, „megtérésünk” kezdetén, amikor nagy az érezhető buzgóság bennünk, hanem ma és holnap és mindig. Sok terciárius mondja, hogy az unjoncvenben nagy lendületet érzett magában. Később a láng lelohadt, s ma már csak immel-ammal pislog. *Mért? Ki az oka?* Isten bizonyára nem. Hiszen **Ő** kívánja a szeretet hevét. Mi mást akar, mint hogy égjen. *Csak* az ember lehet tehát az elhidegedés oka.

De mikor, mivel lohasztotta le a lángot?

Sok akadály lehet az istenszeretet szabad lángolásának.

1. *Akadály a gőg, az emberi kevélység.* Jézus csak alázatos szívekbe viszi szeretetét, kegyelmét. **Ő** maga élesztgeti, a tüzet ott, ahol Benne bíz, onmagához bizalmatlan lelket talál.

2. *Akadály az áldozatkészség hiánya.*

— Az égéshez éghető anyag szükséges. Az istenszeretet tüzet is táplálnunk kell valamivel. Be kell dobnunk a lángok közé értéktelen földies vágyainkat, akaratunkat.

3. *Akadály a lélek szétszórtsága.* Olyan állapot ez, mintha a szívünk kemencéjét keresztül-kasul járnák port-kavargató, földi szelek. Ki tudná ilyen helyen megőrizni az égi lángokat.

4. *Akadály a föld gőres szeretete.* A láng nem kűszik a földön, hanem az ég felé ível.

5. *Akadály a vágy hiánya az égi szeretet után.* Az ember elhidegül az iránt, akivel ritkán találkozik. Mi pedig nem keressük eléggé Jézust. Találkoznunk kellene vele naponként a szentmisében szentáldozásnál! Melegednünk kellene szereteténél napi elmélkedéseinkben, lelki olvasmányainkban, gyakori, vágyó sóhajainkban, fohászainkban!

6. Végül, az istenszeretet lángolásának legnagyobb akadályá

a bűn.

Mert a salak, a sár egészen elfojtja a tüzet.

Olaszország egyik templomában van egy híres kép. Dávid királyt ábrázolja. *Siratja bűnét a király. Egy angyal pedig arany kehelybe gyűjti bánatkönyveit. A kép alatt a következő írás:*

Dávid egyszer vétkezett és mindig siratta. Te mindig vétkezel, és soha se sírsz.

Remélhető, hogy e sorokat buzgó, jó lelkek olvassák. Mégis, ki mondhatja el magáról, hogy életében egyszer sem vétkezett súlyosan? Vajjon *siratja-e* bűnös életét, mint Dávid?

Egyébként, vannak olyan hibák, amelyek éppen a buzgó lelkek búnlajstromján fordulnak elő. Gyökerük a hiúság. U. i. aki már elsiratta a piszkos multat, most pedig, úgy érzi, szereti az Istent, könnyen rendkívüli lénynek képzei magát. *Ezért:*

Nem szívesen hallgat fölöttései parancsára. Hisz **ő**, aki Isten közelében él, mindent jobban tud másnál. Így képzei **ő**.

Egyébként a kemény *parancsolgatás-hoz: nagyon jól ért az ilyen lélek.* Valóságosságánál fogva, jobbnak hiszi magát másoknál. Gondolja, kell, hogy „első-séget” éreztesse. — Ezzel szemben beszélhetnének olyan emberekről, akik még egy darab kenyeret is kérni szoktak, alantasaiktól is.

A jó lélek sokszor *muikája rorására ájtatoskodik.* Gondolja, **ő** már annyira szereti a jó Istent, hogy felmentheti magát kötelességei alól. — Ragaszkodhatunk-e magunk szabta ajátosságainkhoz köteletség mulasztás árán, mikor az ilyenféle gondolkodás miatt annyira elítélte Jézus a farizeusokat.

S mivel magyarul: az a temérdek megszállás, pletykát, ami buzgó lelkek szájából elszáll? Kevélységükkel. Jobbaknak hiszik magukat másoknál. Azért azt gondolják, itélkezhetnek élők és holtak felett. Pedig Jézus még a főmólegesen elhangzó szavakat is szívesen fogja kérni.

Vajjon könnyelműen vehetjük-e ezeket a hibákat, ha szívünkben csak a bocsánatos bűn mértékét ütjük meg? *Prohászka püspök mondja, hogy az Isten szeretők a halálos és a bocsánatos bűn között csak fokozati különbségek látnak. Mindkettő ugyanannak az Istennek a megbántása.*

Egy fiatal indiai megismerte, megszerette Jézust. Megkeresztelkedett, szívébe zárta az Ur Szent Testét, s visszafért vadonába. Egy év múlva, hosszú fáradságos út után, ismét megjelent a missziós állomáson. *Aldozni akart.*

— Jól van, fiam, — mondta a missziós-árius, — mindjárt meggyóntallak.

Nincs gyónni valóm.

Nincs?

Hogyan bánthattam volna meg a jó Istent, mikor a kereszttségben fiává fogadott és a szentáldozásnál megszü-lött Fiát adta nekem!

De jó lenne bepillantani annak az indiánnak a szívébe! Hogy loboghat benne az istenszeretet! Mennyit pihenhet nála Jézus e tűz melegénél!

Sereget gyűjt a Barát!

P. Faddy Ottmár, O. F. M.

Nem először toboroz. Nemesak imádkozó, prédikáló ferencest ismer a történelem, hanem seregyűjtő Barátot is. Hont szerezni a megtartani csak imádsággal, munkával és karddal lehet. Isten a megmondhatója, hogy mennyit imádkozott a magyar barát veszni indult népéért, aggódó bús lélekkel, könnyes szemmel. Dolgozott is verejtekezve, mikor törte a tarackos magyar ugart, — a kemény turáni lelket —, hogy elvetesse telt marokkal az evangélium tiszta búzáját és szelhesse az irtalmasság lágy kenyerét.

Néha napján kardot is rántott. Mikor ellenség lépett az imádsággal, verejtekkel, vérrel szentelt drága magyar földre. Ilyenkor a barát le-tette imakönyvét. Olvasóját a kard markolatára csavarta és beharsogta a sötét magyar éjtszakába: Utánam magyarok, mentsük meg a Hont!

E kiáltásra hatalmas sereg sorakozik Kapisztrán mögé.

E kiáltásra az ország színe-java áll Tomory mellé és emel öntestéből véres gátat a pusztító pogány árnak.

A szegedi Barát kiáltására alakul meg a nemzeti hadsereg, mely kiment a nemzetet a vörös pokolból

és elindítja a történelem útján az új ezer évet.

Ez a hadsereg küzd most az istentelenség ellen kint a fronton. Bizunk győzelmében, mert erős, bátor és az Isten van vele. De azt is tudjuk, hogy a szebb jövőt nemesak ezen a harctéren kell megalapozni, hanem a másik fronton: a szellem frontján is. Magyar lelkünket megmetéltette az istentelenség, krisztusellenesség és nemzetköziség. Egészséges, erős, szentistváni szellemet kell teremtenünk. E szellem diadalrajutásáért harcoló seregre van most szükség.

Ezért kiált ismét a „Magyar Barát”: Utánam magyarok, mentsük meg a Hont!

Mindenki a „Magyar Barát” seregébe tartozik, aki a következő tizenkét pontban foglaltak szerint akar élni, dolgozni harcolni és e szándékát közli kiadóhivatalunkkal:

1. Mindennap imádkozom, időnként olvasom a Szentírást, a húsvéti szentgyónást és szentáldozást minden esztendőben elvégzem.

2. Vasárnap családommal együtt szentmisét hallgatok és az ünnep megszentelését másoknál is szorgalmazom.

3. Küzdök a káromkodás ellen.

4. Nem támadok más keresztény felekezetet, de a magamét minden támadással szemben megvédelmezem.

5. Katolikus magyar Nagyjaink példája szerint élek, hogy én is példát adhassak másoknak, öntudatos katolikus élettemmel.

6. A családi élet szentségét és tisztaságát — mint a nemzeti fel-emelkedés nélkülözhetetlen alappilléreit — minden erőmmel őrzöm és védelmezem.

7. A magyar nyelvet és a keresztény magyar művészeteket tehetségem szerint művelem és küzdök a betolakodott idegen szellem ellen.

8. Pártolom a katolikus sajtót.

9. Mértékletes élettemmel vigyázok egészségemre.

10. Azon a helyen, ahová a Gondviselés állított, lelkiismeretes munkása leszek az igazi szentistváni gondolatnak.

11. A szociális igazságosság elve alapján kívánok dolgozni az új társadalmi rend felépítésén.

12. A „Magyar Barát” seregének tagjait tehetségem szerint — a becsületesség határain belül — támogatom.

Betegségünkben orvosságunk.

Szent Ferenc missziója a társadalomban.

A társadalom boldogtalan, mert beteg. Nem mindenki végezt el a maga kötelességét, nem folytatja a maga „mesterségét”. Kötelességmulasztás bajában szenved az emberiség. Hogyan lehetne ezt elfojtani, miképpen kellene orvosolni? „Mindenkinek söpörje az utcát a maga háza előtt, mondja igen okosan egy kínai közmondás. — s akkor tiszta lesz az egész város”. Mit sopánkodunk mi nagy általánosságban a közlustaság és közhanyagság miatt, ha nem nézünk szét, hogy mit tehetnénk ez ellen? Mert hiába sirunk világjermiadókat az emberi élet eme tarthatatlan helyzete és nyomasztó epidemiaja felől, ha a fejszét a baj gyökerére nem tesszük, hogy radikálisan meg nem oldjuk a kérdést. A közösséget mi egvedek alkotjuk, ha minden egyes orvosolja a bajt, a közösség egészségnek örvend. Azért kiki nézzen szét: a saját portáján s ott teremtsen rendet s akkor a közrend minden vonalon helyreáll.

A kötelességmulasztás gyógyszere a kötelességteljesítés. Társadalmi betegségünknek ez az egyetlen orvossága. Hiába próbálkozik minden más eszközzel az államhatalom a bajt megszüntetni, célt nem ér el. Dolgozásokba-utalás, pénzbüntetés, szabadság-megfosztás, mit sem használ. Legfeljebb félelemből még egyideig nagy immel-ámmal dolgoznak, de aztán jobban kitor s elhatalmasodik a télettség. Pedig ez szüli a köznyomort. Mindenki tisztességesen megélhetne a nagyvilágban, ha becsületesen dolgoznék. A szegénységet gyors segítséggel, állandó pénznyújtással nem szüntethetjük meg, így csak a kéregetők és koldusok újabb típusát állítjuk fel. Neveljük rá a társadalom minden rétegét, minden rétegének összes tagját, hogy dolgozzék és szerezzen munkálkodni, tanítsuk meg az embereket a kötelességtudatra. Tanulja meg mindenki, hogy csak a munka nemesíti és boldogíthat, csak ez az egyedüli jogcím a megélhetésre Szent Pál szavai szerint is: Aki nem dolgozik, ne is egyék.

Azonban csak az taníthatja kötelességtudatra a reábi-tóztjait, ha maga is százszázalékosan teljesíti kötelességét. Hogy az elméletet a gyakorlat támassa alá és erősítse. Miként akarja a beteg receptjét másnak ajánlani, ha ő előbb nem használta, ez esetben hamarosan reá olvassák az igazságot: orvos először gyógyítsd tenmagadat.

Teljesítsük azért kötelességeinket, tegyünk meg mindent, mivel Istennek, felebarátunknak és önmagunknak tartozunk. Ezek a kötörvényben vannak megírva és lefektetve. „A tizparancsolat az emberiség vezérfonala, mert a szerint emelkedik vagy süllyed, amint hozzáközeledik, vagy tőle távolodik. Ha a világ meg akarja őrizni a békét, kövesse Isten tizparancsolatát; ha a világ elvesztette a békét, térjen vissza a tizparancsolathoz!” — mondja Leptay, a szorgos kutató és józan kritikus. Ahogy az Úr Jézus is a kérdezősködőknek, kik az örökéletet szerették volna biztosítani maguknak, egyetlen főfeltételként azt hangoztatta: Tartsátok meg a parancsokat!

Ezeknek a betartását sürgeti Szent Ferenc harmadik rendje. Sok rosszmájú fogalmat terjesztenek el róla, sok a balfelfogás felőle. Lacordaire kijelentését helytelen szigorral értelmezik: „A harmadikrenddel a kolostori élet behatolt a családi szentélybe, mert minden szoba: cella, minden ház: Thabais”. A terciárius szobája azonban nem rideg cella s háza nem magányos sivatag, mely állandó imát és önmegtagadást kíván, hanem igenis, minden harmadikrendi szobája, annyi, mint a cella, s háza, mint a sivatag, mert a harmadikrend a világi egyént ugyanolyan tökéletességre vezet, mint a szerzetest a cella, a remetét a sivatag.

Hogy a társadalmi bajokat miként orvosolja a III. rend, s a kötelességtudatra hogyan nevel, azt a következő fejtegetésekben fogjuk látni.

P. Réthy Apollinártsz, O. F. M.

† Farkas Edith S. M.

A magyar társadalom egyik előkelő lelkiségével ismét szegényebb lett. Farkas Edit, a Szociális Missziótársulat alapító főnöknője meghalt. Ha szemünk elé idézzük azt a kort, amelyben született és élt, azonnal elénk tűnik szellemének nagysága.

1877-ben született. Abban az időben, amikor a szabadelvűség teljes dühvel ütötte föl a fejét. Az államot egyes nagytőkések a maguk szolgájának nevezték ki, csupán a nagytőkések védelme volt a kötelessége, míg a nagytőkések dolgaiba nem volt joga beleavatkozni. Így tehát kialakult a kevés gazdag és a tömeges nyomorgók országa.

Ekkor jött a „Fény az égből”. XIII. Leó, s rámutatott szociális körlevélével a bajok gyökerére: a szabadverseny egyenlőtlen kimenetelű harcára, s az állam és Egyház összefogását kívánta.

Farkas Edit fiatal tanárnő volt, amikor a *Rerum novarum*, ez a remek szociális körlevél elindult világformáló útjára. Átlátta az új idők nagy gondolatát: a szervezett-

ség, a hivatás-szervezetek roppant tömegmozgató erejét, és a „*Rerum Novarum*” szellemében vezetni Pálffy grófnő oldalán eleinte, majd később teljesen egyedül az Orsz. Kath. Növédő Egyesületet. Később megalapítja a Katolikus Női Patronázs Egyesületet, a Katolikus Tisztviselőnők és Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetségét, a Katolikus Egyetemi Hallgatónők Szent Margit Körét és a Katolikus Leányok Országos Szövetségét.

Amikor így a női társadalom minden rétegét átgyúrja és megszervezi, ráteszi az egyesületekre életének koronáját: a Szociális Missziótársulatot. Ezzel gondoskodott a társadalom-újítók elitjéről, és gondoskodott a pápáktól ajánlott módszernek intézményes érvénybenmaradásáról.

Csodálatos szervező erejét imádásos lelki mélységének köszönhette. Állandóan írt, fáradozott, sebeket gyógyított, a rádióban élete utolsó pillanatáig tanácsokat adott. A ferencesekhez oly közelálló lánglelkű püspök. Prohászka Ottokár

legjellegzetesebb megértője, legszárnyalóbb követője húnyt el benne. Emlékét mi is kegyelettel őrizzük.

ISTEN GYERMEKEI VAGYUNK.

P. Árvavári Agnellusz, O. F. M.

Isten a mi mennyei Atyánk! Szükségképpen következik, hogy mi az ő gyermekei vagyunk. Földi gyermekei egy mennyei Atyának.

Mindezt kizárólag Jézus Krisztusnak köszönhetjük. Isten Fia azért lett emberré, hogy az emberek Isten fiaivá lehessenek. De kérdezhetném, ismerjük azoknak a szavaknak értelmét, hogy mit jelent számunkra Isten gyermekeivé lennünk? A Szentírás világosan adja ennek értelmét. Isten gyermekének lenni annyit jelent, mint beleszületni egy olyan családi fészekbe, amely az Istené: vérrokonságba kerülni lelkileg az Isten családjával. Isten gyermekének lenni annyit jelent, mint Krisztus Jézusban új teremtménnyé átalakulni, hogy életünkben minden újjá lehessen (2 Kor. 5. 17.).

Mármost fölvetjük a kérdést, lelkiismeretünk hogyan rezonál erre a nagyhorderejű, életbevágó igazságra, hogy I. Isten az én Atyám és én az ő gyermeke vagyok? Ezt a kérdést, ha szabad mondanunk, mintegy az Isten maga intézi a lelkünkhez. Boldogságszomjas lelkünknek, szívünknek sohasem legyen válasza? Örökké csak hallgasson Istennek kérdésére?

Isten a teremtés napjaiban az első emberpárnak azt mondotta: enyém vagy, az én teremtményem, saját képmásom és hasonlatosságom vagy. Igaz, a bűn ezt az állapotot fölborította Isten s ember között. Krisztus azonban visszaállította. És lelkünk örökké csak hallgatna? Sohasem adna választ az Istenatya kérdésére?

Hogy milyen mélységes ez a viszony Isten és az ember között, egy hasonlattal szeretném némiképen megvilágítani. Szülők, amikor gyermekeiket szerető odaadással ölköben ringatják s szemükbe néznek, mint valami ragyogó tükörben saját vonásaikat ismerik föl gyermekeik arcán. Magasztos pillanat ez!

És mit felel a gyermek? Melyik szót ügyögi először ajka? — Tied vagyok, gyermeked vagyok s ölelő kacsóit nyújtja feléd.

Mindaddig csak te adtál a magadébol gyermekednek Életet és mindent. Ez csupán egyoldalú viszony volt. A gyermek felelete azonban új, kölcsönös viszonyt teremtett közöttük és közötted. Most már ő is ad valamit neked és pedig a magadébol. Neked adja önmagát, amikor apjának, anyjának ismer el. Neked adja azután szavát, akaratát, mikor apjának, anyjának nevez. Neked adja szívét, amikor mint apját és anyját szeretettel halmoz el.

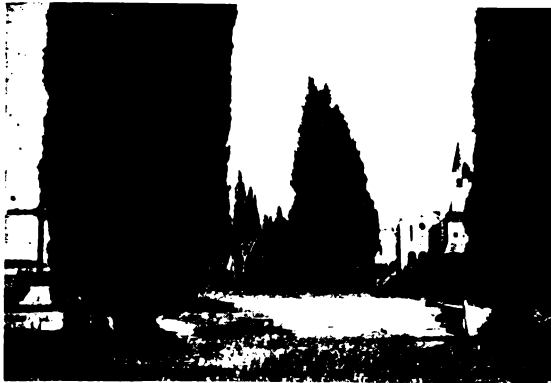
Mikor az ember öntudatra ébred, az a parányi kis emberke, aki a teremtett világ kiterjesztett karjain nyugszik és himbálódzik, aki az Istenatya szíven pihen s szózatát hallja: az én gyermekem, az én képmásom vagy, akkor felel az ember is, mint a gügyögő gyermek a szülőknek. Örvendező lélekkel mondja: és én a tied, a te gyermeked vagyok, Istenem!

Itt lép azután érvénybe az a kölcsönös viszony, mely Isten és ember között fönnáll. Isten ugyanis mindaddig a magadébol adott nekünk Életet és mindent. Most rajtunk a sor, hogy valamit adjunk mi is Istennek a magunkébol. Ugyan mit? A szentírás megmondja nekünk: „Add nekem, fiam, szívedet!” és annak három drágagyöngyét: hitet, reményt és szeretetet. A szív hitét, hogy megismerhessük Őt. A szív reménységét, hogy Atyánk-nak nevezhessük Őt. A szív szeretetét, hogy imádhassuk Őt. Szent Agoston ezt így magyarázza: az istenatya és istengyermeki mélységes életviszonynak és fönnálló kapcsolatnak megértéséhez, elmélyítéséhez három dolog szükséges. 1. a hit, mert ez igaznak tartja azt, amit a lélek lát. 2. a remény, mert ez megtanítja az embert most arra, hogy egykor látni fogja azt, ahová most bizalommal tekint. 3. a szeretet, mert ez a királyi erény örökké élvezi akarja Istenben a keresett és benne megtalált boldogságot.

A lélek megtalált világossága ez az élet sötét időszakában.

SAN FRANCESCO DEL DESERTO.

Az embernek olykor olyan jól esik, ha a zaj és világváros forgatag közül egy-egy olyan helyre menekülhet, ahol nyugodtan élvezheti a magány és csend fenséges adományát. Így van az ember Velencével is, szomszajosan issza magába a tengerre épített város czernyi fény-

Énit-félvétel.

ben pompázó szépségét, megcsodálja a remek San Marcot, órákat időz a Doge palota termeiben, el-elnézi a piazzák tarka tömegét, körülviteli magát a gondolával a canalekon és canaletton, s egyszerre valamilyen furcsa nosztalgia fogja el: milyen jó is volna valamilyen kies, festői helyen egyedül lenni, ahol nincsen semmi más, csak az ember meg a természet. Ahol nincs se fény, se pompa, de van az Isten természete, napfény és madár-csicsergés, nincs zaj és forgatag, de van magány és pihenés.

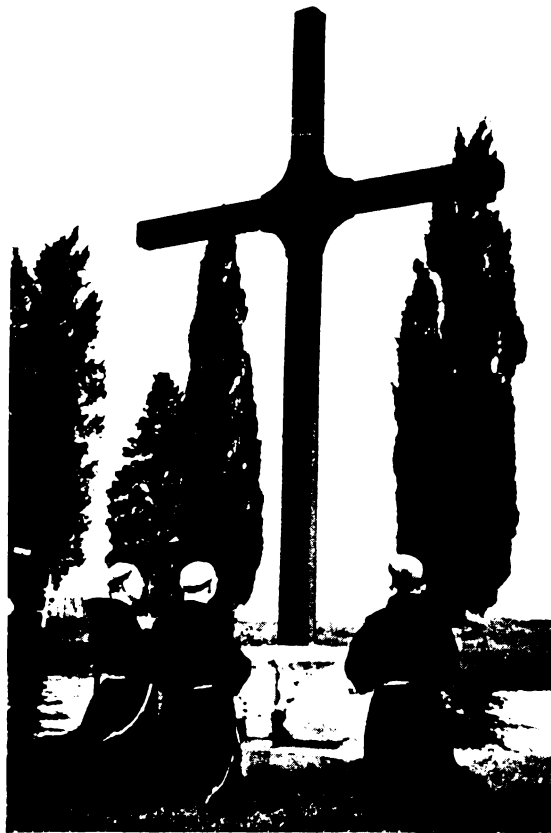
Ha elfog ez a nosztalgia, akkor vágyad teljesülhet, hisz Velencétől nem messze, kinn a lagunák között, ott van úgy szólván előtted San Francesco del Deserto szigete, ahol mindezt megtalálod, sőt még többet is, hisz mindehhez ott még hagyományt és áhitatot is találhatsz. Réges-régen, fakólapú krónikák feljegyzései szerint ugyanis ezen a szigeten kötött ki elválaszthatatlan társával Frate Illuminato da Rietivel Assisi nagy szentje, Szent Ferenc, miután szentföldi útjáról Itáliába visszatért. Ma is kegyelettel mutatják fiaí a helyet, ahol először a partra lépett, ahol azon az 1220-as verőfényes augusztusi napon annyira megtetszett neki a hely természeti szépsége és szent magánya. Öreg és örökzöld ciprusok örködnek a csend fölött, melyet legfeljebb a csobogó hullámnak és csacsogó madárnak van jogában megzavarnia. Csupa költészet a hely, s a legenda is, mely hozzája fűződik. A régi krónikák szerint ugyanis, midőn a szent a sziget földjére lépett, a ciprusok ágai közül sok-sok madár jött elő és édesmelódiájú trillázásba kezdett. Az Ave Maria jelére a két szent azután elkezdte imádkozni az officiumot. Ferenc pedig odafordult a madarakhoz, s kérte őket, hogy maradjanak imájuk alatt csendben. S miképp a legenda mondja, a madarak meghallgatták testvérük kérését, s áhitatos csendben várták be az ima végét. A másik emlékek ma már, sajnos, csak a helyét láthatja az ember: Szent Ferenc ugyanis a földbe szúrta a szí-

geten vándorbotját, s a botból egy hatalmas fa fejlődött, amelyet azonban körülbelül nyolcvan éve ki kellett vágni öregsége miatt. Ahová lépsz, mindenütt csend, áhitat, költészet. Szent Ferenc földje.

Szent Ferenc fiaí később a szigeten templomot, majd konventet alapítottak, ma a régi kápolna mellett szép templom emelkedik, melynek építése, festése, díszítése egyaránt ferences munka. Képei a Szent életének jeleneit ábrázolják, ami természetes is, hisz itt a szigeten minden az ő emléket idézi elénk. A ferences konvent pedig máig megőrizte a rend legszigorúbb szabályait.

A csend, magány és áhitat az oka azután annak, hogy a szigetet a világ minden tájáról oly szívesen keresik fel az emberek. A kolostor emlékkönyvében egyszerű turisták aláírásai mellett királyok, hercegek, kormányfériak s a szellemi élet kiválóságainak neveit is megtalálhatod.

Késő este van, mire az ember visszaérkezik Velencébe. Egy mély és felejthetetlen emléket szerzett azon-

Énit-félvétel.

ban magának a sziget felkeresésével, ahol a maga teljes pompájában és valóságában megismerte az „o beata solitudo”, és „o sola beatitudo” világát.

Dr. Kerékgyártó Imre.

FERENCES SZEMMEL

A magyar ciszterciák az Idén ünneplik magyarországi letelepedésük nyolcszázéves jubileumát. Szent Ferenc fiai mely rokonszenvvel és hálával éreznek együtt Szent Bernát fiainak örömeivel. Rokonszenvvel azért, mert szoros barátságba kapcsolja a két szerzetet az évszázadok közös munkája, a magyar lélek megszentelése s a magyar történelem temérdek szenvedése. Közösen vezetünk, verejtékeztünk, pusztultunk, vesztünk nemzeti multunk legszomorúbb napjaiban, a tatárdulás és a törökdhódoltság idején. Együtt építettünk a romokból új hazát az elbujdosott magyarságnak, s erősítettük Krisztus kegyelmével a csapásoktól összeroppanó fajtánkat. A nemzeti érzés apolásában és védelmében pedig életünk árán is derekasan kivettük részünket, magyar barátokká tett magyarságunk és kultúrunkunk. Csak a módszer volt más. Szent Bernát fiai a monostorok magányában és a tanszékeken, Szent Ferenc fiai pedig vándorapostolkodásban végeztek ezt a munkát. — Hálával pedig azért ünnepelünk, mert a mai ferences nemzedék színe-java a ciszterci gimnáziumok nevelése, s így a ciszterci tanárok áldott keze szorta lelkébe azt az első és alapos vetést, amelyre a ferences szellem épült, s amelyben a ferences kulturmunka gyökerezik. A Magyar Barát ezekkel az érzésekkel fog kezelt a Magyar Ciszterci Renddel, s merít a közös mult értékeiből lelkesedést a jövő századokra!

A „fűtő barától” és Kassa proletár-íjűságnak papjáról írt több lap a napokban. A magyar ferences lelképásztorokdás az utóbbi években tagadhatatlanul néhány eredeti gondolattal gazdagította a lelkek, különösen az ifjúság művelésének módszerét. Több városban port vert a „mozis barátok” hódító munkája. Keskenyfilmekkel szórakoztatják és vonják el az utcától az ifjúságot. Kirándulásokat szerveznek, hogy a szabad levegő áldását és a természet szeretetét ültessék a kisemberekbe. Pécsen, Egerben, Kassán, Szécsényben, Füleken, Hatvanban (?) gyermekjátékoszteret létesítenek, hogy a szép játék művészetével nemesítsék a gyermeklelket. Mesedelőtanókat rendeznek, hogy a gyermek képzeletvilágát lekössék, eszményiséggel töltsék és az erkölcsi igazságszolgáltatás egyensúlyát ragyogtassák meg a növendékek előtt. Templomaink gyermekénektől hangosak. Egész különálló énekkultúra sarjad működésük nyomán, a gyermek megtanul a templomban énekelni, s „kétyszer imádkozni”. Hogy a mozi kötöttséget legyőzzék, a szabadabb alakítást kínáló bábszínházzal kísérleteznek. A bábok beszédében aztán teljesen a hittanár hatalmába kerül a szórakoztatás, és a legmesszebbmenő erkölcsi szemléltetés eszköze válik. Most meg itt a templomfűtésnek egy egészen eredeti megoldása. Páratlanul olcsón és kitűnően bevezetett legfűtési rendszerével győzi le Sebestyen atya a hideget, s biztosítja a templomlátogatást a legnagyobb telben is. Eddig Kassa, Budapest-Pasarét, most pedig Gyöngyös mindkét plebániatemploma az ő rendszere szerint kéri a templomfűtés bevezetését. S a „fűtő barát” ezt a munkát a legnagyobb szakértelemmel és csaknem sajátkezűleg

végzi. Kalapálja, szögeli, furja, vágja, olvasztja, forrasztja a kezéigébe kerülő vasdarabokat, s akárhányszor egészen eredeti fogásokkal, keverési arányokkal, építészeti megoldásokkal veszi hatalmába az anyagot. Boldogan könyveljük el ezeket a lelképásztori eredetiségeket, mert mindennél jobban bizonyítják a ferences szellem teremtő erejét és leleményességét, minden belső és külső akadályon győzedelmeskedő kitartását!

Szent Ferenc magyar fiai örömmel fogadják Van Roeselare Venánc francia kapucinus atya kiváló könyvét a szemlélődés művészetének elsajátításáról. A mű magyar fordítása a négy év-

250 éve

hunyta le szemét Szent Paskál, az Ol-társiszsentség tiszteletére alakult összes egyesület védőszentje. Az Eucharisztia volt lelkének központja. A maga egyszerű életébe oly fonségesen állította bele a Nagy Szentség szolgálatát, hogy minden szentségimádó lélek eszményképe lett. Minden szabad idejét a szentségház előtt töltötte; a nyáj őrzése, s később a szerzetesi kötelességek teljesítése közben lélekben imádtá a szentségi Jézust. A Szent Ostya napraforgója Paskál testvér.

Bárcsak megértene korunk a Szent Paskál példáját, s vallási életébe ilyen következetesen állítaná a szentségi Jézust, a templomot, a gyakori szentáldozást, a napi szentségimádást, egy szóval, a teljesen eucharisztikus vonzásban alakuló szent életét!

Szent Paskál, könyörögj értünk, s nevelj bennünket az Eucharisztia szolgálatára!

vel ez előtt Bécsben tanuló és lelképásztorokdó magyar ferencesek munkája. P. Kalmár Őzseb dr. fedezte fel a kiváló művet s szerezte meg a szerzőtől a fordítás jogát. A kis bécsi társaság P. Őzseb kezdeményezésére fel is osztotta tüstént a kis munkát több részre és ki- osztotta a magyar testvérek között. A nyers fordítást P. Őzseb dolgozta egybe Van Roeselare atya negyedik kiadásra szánt kéziratainak eredeti francia szövege alapján. Aki szerkesztett egybe és „simított” ilyen közös erővel készült munkát, elképzelheti, mennyi munkája volt vele P. Őzsebnek. Három hónapon keresztül minden szabad idejében a fordítással foglalkozott, s diktálta a „simított” szöveget fűtészleendő Dr. Bartl Lőrinc, esztergomi hittanár úrnak, a magyar munkások akkori berlini lelkészének. Ennek a példás összefogásnak gyümölese Van Roeselare könyvének magyar fordítása. Igazán hálás a magyar ferences tábor ezeknek a javarészt névtelenül maradt és munkájuk elismerésétől megnyirbált atyáknak!

Különbön az irodalmi és a tudományos munkának is megvan a maga erköléstana. Minden írónak és kutatónak megvan a joga ahhoz, hogy a munkájából „szerzett” anyagot a saját neve alatt hozzuk forgalomba. Ha más munkáját jelentékenyebb részben, vagy éppen egészen elfogadjuk, akkor legalább társzerzőnek tüntetjük fel vagy a címlapon, vagy a bevezető sorokban. Bizonyos jogsértés van a szellemi munkás egyetlen bérének, munkája nyilvános elismerésének megtagadásában. Ez alól nem ment fel sem a kor, sem az állás. Hasonlóképp vét az az író, aki más gondolatát, eredményeit, cikkeit, könyveit sikerrel felhasználja, magát a forrást pedig egy esellenül odabigyesztett utalással alázta meg. Cuique suum! Ez áll az irodalomra is!

A Kapisztrán Szent Jánosról nevezett Ferences Rendtartomány „Gyöngyösi Ferences Könyvek” (Editiones Scholae Franciscanae Gyöngyösiensis) címen tudományos könyvsorozatát indít. Régen hiányzott a rendi tudományosságoknak ilyen intézményes biztosítása. Szerzetesrend ennél eszményibben nem is oldhatja meg a rendtagok tudományos műveinek kiadását. Nemesak arra törekszünk, hogy a ferences tudomány meg- szólaltassuk hazánkban, hanem külön gondunk van rá, hogy a kiadásra kerülő kötetek az átlagot meghaladó tökéletességgel dícsérjék a magyar ferencesek tudományos hivatottságát is. Nem véletlen, hogy Gyöngyösről indult utánk a sorozat. Gyöngyös a magyar ferences tudomány és szellem bölcsője századok óta. Most ezt a hagyományos hivatást valósítják a megjelenésre kerülő kötetek. Fogadják a magyar tudományos élet szeretettel és megértéssel ezeket a műveket, s hallja meg bennük Halezí Sándor, Szent Bonaventúra, Boldog Scotus, Temesvári Pelbárt, Nagy András, Csató Elek tanítását, a ferences mult drága hagyatékát. Felépésükből csak áldás fakadhat a magyar hittudományra és bölcsöletre; éleveséget, vitázó kedves, szabotosságot visz életünkbe!

Esteledik. Fűtyül a szél. Pengeti az erdők fáit, akár egy megkergült cimbalmos. Lenn a völgyben kőd henger. Idefenn a csúcson dermedten bujik meg a farkas. Lombjukat veszített, feketére égett, szárazcsonkú fák sirnak fel az égre. Valamikor főuri vadászok jártak erre. Durrogtak a puskák az erdőn. A vadásztüzek nagy fekete foltokat égettek a fűben. A jókedv és vidámság járta a vándorló tölgyek, zúgó topolyák, szöke bükkösök és ballagó nyírek rengetegében.

Most csak a szél zúg az eleven sirok pusztájában. Tévéd, menekült madár ijedt szárnycsapásokkal, síkongva repüli át az ítélet földét. Mert cudar világ járta ekkor Magyarországon. Éjtszakákön világos volt az ég, falvak égtek. Az utakon török és magyar hullák feküdtek. Rabló törökök barangoltak az országban. Ellepték a falvakat és városokat, mindenütt raboltak s gyujtogattak. Az erdőben bujkáló alakok tűntek föl, hogy ismét elvesszenek. Arnyalakok tűntek elő a vermekből, akár a toportyán férgek, vagy egyéb dúvad állatok. Itt is egy rémült arnyalak, ott is egy kétségbeesett emberány. Neveket sóhajtozva a rémült csendbe. Valaki után sirva-sikoltózó, valakit hívogató, szólítgató anya, vagy hitves. Ijedt zavartól rémült szemű emberek, akik ide menekültek a török pusztítás elől.

Vén ember kuksol a Mátra egy szálkás szikláján, fenéki dermedt vízeske mellett. Orzi a hegyet. Ki ellen, maga sem tudja. Hisz, nem jár erre senki sem. Mert hát, Uramfia, ki gondolna arra, hogy a járatlan vadonba, a széles irdatlanba bemerészkedjék esteli időben. Nem jöhet ide senki . . .

Nem-e?

Hát ott jó száz méterrel lejjebb, ahol hirtelen magasba ugrik a hegyoldal, az a feles képű idegen minek jön? Hova igyekszik? Kopott, foltos barátságú szagat rajta a szél. Vörösré marta a képét a küzdés. Magas, erős, fiatalember. Nem paraszti formájú. Kémelve néz körül, s figyelve hallgatózik . . .

Sohol semmi nesz, csak a vadlibák kiabálnak tanácstalanul, mintha utat tévesztettek volna. S a mélységes, lelket álomba ringató csendben kitörő örömmel buggyan fel az öreg sziveből a Dicsértések . . .

Mindörökké. Amen. — feleli a barát.

Nem történt semmi baj azóta, Mihály bátyám?

Hála a jó Istennek szerencsések voltunk. Nem jött erre török. Csak nagyon vártuk már, Atyám. Két napja, hogy egyre várjuk.

Örömmel jövőnk mi mindig, de a török egyre leskelődik utánunk. S a pásztornak óvatosnak kell lennie, — folytatja sutogóra vált hangon a barát —, nem a saját, hanem a rábizott nyáj érdekében. Nagyon kell vigyaznia, mert könnyen akad áruló. Ha mi, pásttorok, el is vesszünk, elnyerjük a vértanúság koronáját, de a magyarságnak élnie kell. A katolikus vallásnak innen kivesznie nem szabad.

Nem is vesz ki soha, — szólott keményen Sárközy Mihály. S lassan beszélgetve megindulnak az erdő belseje felé. Az öreg kezét a szájához illesztette, és egymás után háromszor mély, hosszan elnyújtott bölömbika hangot hallatott. A következő percben az erdőből hasonló hang felelt . . .

Egy tisztásra értek, s csendben várakoztak. Hamarosan megélenkült az erdő. A rejtkehelyekről furcsa földszinű állatok módjára jöttek elő a bujdosó magyarok. Halálosan kimerült, elcsigázott emberek. Vagy ötvenen lehettek. A kétségbeesés odafagyott az arcukra. Rongyosan, az éhségtől halottfehéren támolyogtak. Amikor meglátták a barátot, a szemük könnybe lábadt, s ajkairól, mint könnyítő mennyei galamb röppent el a sóhaj: a csillagszemű barát. Országszerte így ismerték Keleffy Dénest, a bujdosók vigasztalóját.

Egy galy reccsent, mintha a csend üvegje tört volna ketté. A barát felvetette a fejét. Szava úgy hatott, mintha hosszú, néma tépelődésekre adott volna választ.

A veszített háború nem juttatott volna egymagában ilyen mélységekbe . . . Az ország pusztulása már régóta készülődött . . . Egy pillanatra megállt. Körülötte puhán, nesztelenül dült el a fák árnyéka. Az este mind jobban előre küszött a sűrűből. Ebben a pillanatban egyet gondoltak valamennyien. Az ország elveszett, a lecke él és kintoz. Az ősi hibák, a gőg s a zabolátlan pártoskodás juttatta ide.

Bástya, a nógrádi vár kapitánya, összerázkódott, a foga vacogni kezdett, rögtön rá meg forróság öntötte el. Kusza szavak cserepeztek az ajkára. Fölugrott, s olyat fujt, mint a vágóhíd felé vonszolt, megkötözött bika.

Az udvarbíró részvétellel figyelte összevissza taglejtéseit, s panaszos tekintetét.

Ubul! — szólott rá halkán.

De az rá sem pillantott. Veszitérző, veszett harapásokat osztogatott gubancos eb gyanánt guszorodott össze.

Ubulkám! — ismételte szeretettel, s a vállára tette a kezét.

Mindenki valami irtóztató tisztelettel leste, kémlelte. Tudták, hogy nem eszik, nem iszik már hetek óta semmit. A vad verekedés óta reszkető kezekkel szoritja magához alvadt vérrel borított buzogányát.

Most is, mint mindennap, töprenkedve bámul maga elé. Állandóan gyötrelmes látomásokat káprázik a szemé. Látja a hitvesét s az édesanyját, kik egyedül üldögelnek most a vár kertjében, s sápadt vágyakozással néznek előre, valahová az Alföldre, ahol most jó magyar legények vérükkel öntözik a török lovak fűtermő mezőit. Hangosan felzokogott, s meg-meg libbenő sírással a hangjában megszólal:

Leányaink, hűgünk, anyáink és hitveseink erdők rejtekeibe eszik kéregkenyerüket kidobva, kivette a kőborló bitangok condrás vágyainak. Magyar étellel vannak tele a börtönök. Oh, te jószágos Úristen, tekints le ránk, mily kétségbeesett az életünk. És felszabadult, nagy férfi-sírással zokog, csak egyre zokog. A többiek meghatottan könnyes szemekkel állnak. Benne és sorában valamennyien végzetük hangulatát látták.

A növekvő esti homályban, s csüggedésben csak a barát felmagasztosult alakja látszott, s fehér kordája világított. Úgy állt közöttük, mint régi idők örökös keresztjének élve maradt hírnöke. A csendben újra megszólalt, s az előre küsző sötétsebben már csak a szavainak volt körvonala.

Magyarok, testvérek! — s a hangja remeg a meghatottságtól. Meggyaláztak bennünket. Hítünket keresztre feszítették, megcsúfolták. Kincseinket elrabolták, tort ültek a boldogságunk sírja fölött. De ne csüggedjetek. A bujdosás már nem tart soká. Útban már a feltámadás! Ut a szabadság órája! Ne féljete! A felszabadító hadsereg közeledik, a török mindenütt visszavonul. A lecke kemény volt, de tanultunk belőle. Megtanultuk, hogy amit a nagy magyar lelkek mutatnak, az az igazi magyar lélek. Megtanultuk, hogy faji bűneink és nemes tulajdonságaink egyazon töről fakadnak. Mert a gőg az önzert éretlen formája. A sirvavigadásban a később kiérett komolyság van. A pártoskodásban pedig benne rejlik a nemzeti büszkeség csírája. A nagy lelkek csak kivonatai a nemzet lelkének. Ezeket kell nevelni a magyarságot, és vinni a lelki feltámadásba. Amely már útan van . . .

S a hangja mintha visszhangba ütődött volna, megismétlődött, s ez olyan volt, mintha a sötétből sok hang mondotta volna ugyanazt . . .

Ismét csend lett. Szendergő, méla nagy csendesség ölelte magához az erdőt. Az újhöld sarlója ezüstös éket tűzött a hegy tar homlokára. A bujdosók hallgatva álltak a hűvösre váló éjtszakában. Szemükben új reménység mosolygott. Új életöröm csillogott, bizakodva, hittel és érvel.

Hallgatózó, beleveszett lélekkel hallgatják a csil-

lagszemű barát résztvevő melegséggel újra felcsendülő hangját.

Testvérek, megmentett értékeitekre vigyázzatok. Idegen kalmárok járnak a török után az országot. Mind-egyiknek föld, kincs, ház kell. Olcsó pénzen veszik meg a bájba jutott magyarok falvait, földjeit, kúriáit. A magyarság ősi jussát, apáitok vérről szerzett birtokát Ezsau-módrá idegen kézre ne adjátok. Szeged felől két testvérem: élelemmel közeledik. Túrjetek és várjatok, közel a magyar feltámadás. Ennek eljöttéért imádkozunk!...

Es siró pusztává ostorozott hazájuk földjén, ezek néma jeltelen sirja fölött, rongyokba takart emberek alázattal összeszorított ajkairól az Úr imája suhan:

Miatyánk, ki vagy a mennyekben...

Sírva mondták az erdőben, az Isten szabad ege alatt. Egyesültek a könnyben és a fájdalomban. Virágzó ország gyászos pusztulásában. Nem volt köztük rang, elő-

kelőség. Nem volt ott úr vagy szolga. Csak emberek voltak. Siró hontalan, pusztába dobott magyarok...

S az erdő mintha mesélni kezdett volna a messze-ségbe. Valamikor régen... A barát megindult s harmatos szemmel suttofta vissza a bujdosó magyarok szíve felé: Én nemzetem..., drága népem..., fajom, vérem... Kevésszavú, nagyszívú népem... Egyedülvaló, árva nemzetem...

Hajnalodott. Az egri országút felől két olasz kalmár sietett a Mátra felé. A sárga levelek utánuk hulltak, az erdő ébredezett. A hegyről egy ember ereszkedett alá. A barát volt. Az út kanyarulatnál szembe kerültek egymással.

Átkozott pápista barát! — tört ki a düh a kereskedőből, — itt is megelőzött. Örömhírt vitt a bujdosóknak, s óvta őket tőlük. Akár vissza is fordulhatunk. Pappal találkoztunk, nem lesz szerencsénk!!!

A gyöngyöspataiak² Mária-tisztelete 1655-ben.

Közlő: P. Kőnig Kelemen, O. F. M.

A magyar nép kereszténységre térése kezdetétől azonnal felismerte a Mária-tisztelet kegyelmi gazdagságát, s Szent István példája nyomán a Szűz Anya tisztelői sorába állott. Az ősi kodexek és ősnymontatványok tele vannak a Szent Szűz dicséretével.

A hitszakadás katolikus oldalán mélyítette a Szent Szűz iránt való tiszteletet. Sok katolikust épp ez a tisztelet tartott vissza a katolikus Egyházban. Az országos és helyi történelem kedves eseteket mutat fel arra nézve, hogy katolikus magyar népünk milyen gyermeki tisztelettel és ragaszkodással viseltetett a Szent Szűz iránt.

Ilyen esetet említünk fel a török időből. Látjuk belőle, hogy a Gyöngyöstől 10 km-nyire fekvő Gyöngyöspata lakossága mennyire szerette a Boldogságos Szűzet. 1655-ben különös panasszal fordultak Koháry István, füleki várnagyhoz. (Ez a Koháry István a hasonló nevű Istvánnak. Fülekvára utolsó várnagyának s későbbi országbírónak atyja, ki maga 1664-ben Garamszentbenedeknél halt hősi halált a törökkel vívott kemény küzdelemben.)

A pataiak panaszuiban előadják, hogy ősi időtől fogva gyermekded szeretettel díszítették templomuk Mária-szobrát. Ennek fejében összegyűjthették a patai erdő makktermését. A hitszakadás azonban a patai katolikusoknak ezt a kegyelet szokását és szerződését feldöntötte. Pata új protestáns földesurai ugyanis megtiltották a katolikusoknak, hogy a makktermést felhasználják. A joguktól megfosztott katolikusok Koháry Istvánhoz fordultak (kinek Pátán birtoka volt), s elpanaszolták a méltatlanságot és jogtalanságot, melyet a protestáns földesurak rajtuk elkövettek. Tudták, hogy Koháry mennyire vallásos, és hivatkoznak is arra levelükben, hogy a Szent Szűz egyesületének tagja.

A level szövege a következő:

„Alázatos és szívbéli könyörgésünk által Istentől ő szent Felségétől kívánunk Nagyságodnak minden lelki és

testi jókat megadatni nagy boldogul.

Juthat Nagyságodnak esziben, mindöntől fogvást az Nagyságos kegyes gondviselése és méltóságos uri oltalma alá szakadtunk, sőt még Nagyságod előtt levő régi földes urakig.

Gyöngyöspatai lányok a szentkúti búcsún.

soha minket az mi makktermő erdőinknek gyümölcsiből meg nem háborítottak, mivel az Kis Asszonynak tisztességére (tiszteletére), az ki sokaktól — Magna Domina — (Nagyasszony Urnő) úgy hivattatik, a régi földesurak pie et laudabiliter (ájtatosan és dicséretesen) conferáltak volt a memoria hominum (ember emlékezet óta). Mostanában pedig, az mint értjük, némely új calvinista földes urak, Patában, nem tudjuk micsoda praesumptio által, az Szűz Mária tiszteletitől el akarván abalienálni (idegeníteni) s a maguk szokására áttéríteni igyekeznek.

Ez így lévén, Nagyságodat mind kicsinytől fogvást nagyig alázatosan kérjük, hogyha eddig a Boldogságos Szűznek ruháját soha semmi eretnység meg nem szakasztotta, sem helyünkben, sem mezőnkben, sem erdőnkben, mostanis Nagyságod megszokasztani ne szenvedje. Miből ruházzuk, hogyha ruházatjára conferáltott beneficiumot (alapítványt) róla levonszanak (azaz leszaggatják).

Tudjuk, Nagyságod kised korától fogvást ennek sodalitiუმjában (állulataiban) levén, sok ellenségi ellen triumfált victoriosse (aratott győzelmesen diadalt). Mostanis reméljük, hogy azon condonált régi beneficiumot kegyes gondviselése és méltóságos uri oltalma által megtartja és oltalmazza. Faxit Deus, peroptimus maximus et Beatissima Virgo (Adná a jóságos, hatalmas Isten és a Boldogságos Szűz), hogy Nagyságod ily istenes és lelki dolgokban fáradozhassek, szivből kívánjuk.

Mely fáradságát Isten jutalmazza meg Nagyságodnak mind ez világi életben s mind az örökkévalóban.

Pata 1655 nov. 28-án.

Nagyságod szegény jobbágyi.

Pata városbeliek."

Levelüket Pata város pecsétjével látta el.

(Eredeti a Nemzeti Múzeum Törzsgyűjteményében).

FELVÉTEL

a Szűz Máriáról nevezett Ferences Rendtartományba.

A Szűz Máriáról nevezett ferences rendtartomány konkurzust hirdet. Aki ferences szerzetespap óhajt lenni, küldje folyamodványát (mellékelve: a keresztlevelet, születési anyakönyvi kivonatot, iskolai és orrosi bizonyítványt, a szülők beleegyező nyilatkozatát, hogy fiuktól, mint szerzetestől, semmiféle anyagi támogatást nem várnak) legkésőbb július 1-ig e címre: Szent Ferenc-rendi Tartományfőnökség, Budapest, IV., Ferenciek-tere 8. sz.

Folyamodhatnak érettségizettek, vagy oly ifjak, kik legalább a gimnázium negyedik osztályát jó eredménnyel végezték; felsőbb osztályiak előnyben részesülnek. A szerzetesi próbáév elteltével a nemérettségizettek, mint ferences papnövendékek végzik a hiányzó gimnáziumi osztályokat.

A Ferenc-rend főképp lelkipásztorkodással, tanítással, bel- és külföldi missziós terékenységgel foglalkozik, s terjeszti Szent Ferencnek immár 700 éves, de örökké ifjú és derűs szellemét.

"GALAMBÚC" Jfúsági rovat

Rovatvezető. Dr. Monostory Elekné Eger, Vécsey-u. 25.

MARIA-KÉP.

Zivatáros, nyári este volt. Az erdő jesztó sötétjében egy lány halad. Jobbra-balra botorkál a fák között. Könynyei végigfolynak vonagló arcán, haját a dühöngő vihar szemébe fújja. Ő csak megy, rohan: El a világból, messze az emberektől. El oda, ahol nincs könny, szenvedés, csalódás. Az élet igazságtalan, neki csak szenvedést ad. Elvesztette anyját, barátait és a legnagyobb kincsét: becsületét. Meghalni, igen meg akar halni!

Összeszedte legkedvesebb tárgyait, melyek mindig hűek voltak hozzá. Kis kosarába tette, s most viszi a borzalmas vég felé, a kijelölt célhoz. Célja: az erdei Mária-kép. Ott akarja elkövetni a szárnyú tettet.

Villámlik. A fény végigcikkázik a fák között. Ravilágít az útra. Egészen közel van már a kép. Sietve eléri. Reszket. A villám arcába világít; könnyei perregnek, mint drága igazgyöngyök. Arca halvány, ijesztő, halálravnált. Idegesen kutat kosarában. Elővesz valamit. Egy kép, edesanyja képe. Elbűsüzik tőle, megcsókolja. Aztán imakönyve. Kopott lapjait hányszor forgatta gyerekkorában?! De mivé lett azóta? Keze rideg vasat tapint. A gyilkos fegyver. Egy golyó van benne, nagyon kell vigyáznia, hogy jól találjon. Idegesen előrantja, de... ebben a pillanatban a fegyver eldördül, s az egyetlen gyilkos golyó kirepül. Reszkető kezében meg füstölög a pisztoly. Nézi.

Mi történt?

A rózsafüzér rácsavaradt a pisztoly ravaszára, attól sült el. Csak áll néman, összetört szívvel. Terve meghűsült, elmie kell. De úgy erzi, hogy valaki hívja, hívja és védelmet ajánl! Hátratekint. Ott áll az egyszerű tákolmány, a kép: Mária Jezussal. S mintha lelkeben egy ismeretlen kéz mindent megfordítana. Amennyire vágott a halál után, annyire irtozik most tőle. Miért? Az erdei Mária-kép ramosolygott. S az a mosoly megerősítette. Odaborul a Szent Szuz labához, könnyes szemmel kéri bocsanatát, imádkozik.

A hold éppen akkor bújik ki egy felhőfoszlány mögül...

Lauty László papnovellák

AKIT A SZUZANYA SZERET...

Egy protestáns ember esoddatatosan megszabadult egy veszett bika tamadástól. Azon a helyen kis kápolnát épített halából a Szuzanyának. A város zajától távol, mélyseges esend öleiben fekszik a Mária kápolna. Kis madarak enekszóval, a mezei virágok illatúkkal hódolnak itt a Szuzanyának. Kis zarándok csoport siet Mária unnepén tikkadtn, epedve ide. S az egy jó Anya osztogatja kegyelmét. Letörli a bűnbánat könnyeket, kotnyébe fogja mar, viszi is Szent Flának, ő majd értékes,

drága gyöngyként visszahullajtja ránk.

Egyszer en is ott jártam a kápolnában. Egy főtisztelendő úr prédikált. Szava nyillövesként ért:

— Akit a Szuzanya szeret itt e földön, azt ott fent is közelében akarja látni.

— De jó volna ott lenni! — tört fel szívemből a vágy.

Csakhogy oda főhehér ruha kell. Szívemnek minden salakolt meg kell tisztulnia... Mindenben, mindenkor egyútt kell dobbania a Szuzanyáéval.

Letérdeltem elébe, szemem csak őt láttam: a virágerdő közepében tündöklő

Filippo Lippi:

Egészen szép vagy, Mária!

egy Anyát. Aki engem is keresett, elottem állt. Megfogadtam akkor: **hú gyermeked leszek.**

— Igy lettel Anyam, és en gyermeked. Neked köszönhetem, hogy el nem tevedtem az osvenyen. Azert küldtel verző faragásokat szívemnek, mert szeretem, mert fent is közelében akarsz látni! Köszönöm, és fogom erősen a kezedet

Homoki Szabó Margit.

TE VAGY AZ ELET!

O, Jezusom Te van az élet!
Mikor magamhoz veszek Téged,
Virággal ekitem lelke kapuját,
Hogy mellőkeppen várhassa nagy Urát.

Tedd lángolová gyarló-szívem,
Hogy örökösen Érted ejjen,
Hogy az egekig csapjon fel a lángja!
Jojj Jézus! Nélküled e szív oly erva!

Bence Mária.

Látogatás egy irgalomházban

Az irgalomház magányosan emelkedett egy nagy ter közepén. A nap tiszta fényvel aranyozta be homlokzatát. Csilllogott rajta a kereszt, szinte vidáman hatott. Kívülről semmi sem mutatta, hogy a társadalom kivetettjeinek, a megtestesült emberi nyomorúságnak, és a tehetetlen szenvedéseknek az otthona.

Ha valaki elmegy előtte, békés apácázárdának véli. Nem sejtí, hogy ha néhány percet rááldozna arra, hogy betérjen a bűntől örökre megundorodva, és az étellel haláláig megelégedetten

éltet. A legszegényebb koldús is dűsgazdag azok mellett, akik itt ének. Torzszülött emberkéek laknak itt. Alig merem használni az „ember” szót. Csak a lelkük teszi őket azzá, a formájuk annyira kivetkőzött minden emberieségéből. Az értelmük pedig talán az állatét sem mulja felül.

Gondolközó képességüköröl ezzel mindent elmondtam. Nem lehet arról beszélni, ami nincs.

A testalkatuk azonban külön-külön tanulmány tárgya lehetne, annyira különböző, és mégis olyan egyforma.

Ha csoportosítjuk őket, a legborzalmasabbak a teljesen fejletlenek. Legtöbbjük 6—15 éves, és nem nagyobb egy négy éves gyermeknél. Ne gondolkunk ezen egy mosolygós, kövér, egyszerű „édes” kisbabára. Ez a kép álomszépnek tünik ebben a környezetben. Ezeknek a kis elkorcsosult emberkéeknek a bőre olyan, mint a pergament, és egészen tapad csontjaikhoz. Kiütésektől elborított arcuk kinosan rándul a fájdalomtól, amely állandóan gyötíri őket.

Fejük szinte kivétel nélkül aranytalanul nagy, foguk előréll, erősek. Ugy tetszik nekem, hogy egyesek egyáltalán nem bírják összezární ajkukat. U. i. a foguk annyira előrenőtt, hogy a két ajak nem tudott utána fejlődni.

Némelyiknek a csontja is egészen lágy, eltorzult, és nagyon kevés az, aki mosolyogni tud. Az egész teremben talán csak egy kis vak beszél néhány szót, de az is nehezen érthető.

Szerencsésebbek már azok, akik úlni tudnak. Egy-kettő jár is egy keveset.

Neha alaptalan kis félmozdulatokat tesznek, és furcsa hangokat hallatnak. De ez sem valami hangos, kérő, vagy követelőző kiáltás, hanem halk, beteges és egészen öntudatlan. Nem jelent sem fájdalmat, sem enyhülést, talán a faradtan ziháló kis tudóból kitűdülő levegő rezegteti csak a hangszálat.

A születésuktól ágyban fekvő, beteg testek párolgása fojtogató. A kedves nővérek bármilyen tisztán tartják őket, nem tudják megszüntetni.

Az első pillanatban azt hittem, nem bírok köztük maradni. De akkor rápillantottam egy tisztelendő nőverre. Szeliden simogattott egy vékony, rendkívül hosszúujju kezeeskét. Nyomban el is

LEVÉL EGY VII-ES GIMNÁZISTA BARÁTOMHOZ.

Kedves Barátom!

A dicsőség titkokból épül föl. Minél nagyobb dicsőséget szán a fejedelem valakinek, annál több nagy titkot bíz rád. Barátját pedig legszemélyibb titkaiba is beavatja.

Jézus barátját, a papot beavatja és részesévé teszi három titokzatos életmozzanatának: a Megtestesülést, a Golgota és az Eucharisztia életkörének.

A pap megismeri a Megtestesülést nagy, titkos légkörét. Belelát fölszentelt, Szentlélekkel és erővel telített lelkébe a gyöngéd isteni Szeretet mélységeibe. Mint a hajnal derengése tűnik elébe Szűz Mária, akivel szinte sorsközösséggé lép.

A Golgota a megvalósult vérmítosz. A legtisztább, legszűzibb, isteni Vér végigpermetezi a világot, hogy megértesse a Szeretet nagy követelményét: a lemondást. A lemondást az istenségről, amennyiben egészen elrejtette a Golgotán isteni Hatalmát.

Jézusnak több kellett. A papot tehát szinte föléhelyezi önmagának és azt mondja neki: „Itt vagyok,

rendelkezzél velem. Akkor jövök le hozzátok, amikor te akarod. Ott leszek, ahol te akarod. Oda megyek, ahová te akarod s akkor semmisülök meg, amikor te akarod!” A szeretet, amely a Megtestesülésben nyilvánult, a Golgotán a lemondását mutatta meg s végül a tabernákulumban önmegsemmisülő Áldozatot.

Gondolj erre, mikor a Pap a tabernákulumot kinyitja. Abban az ajtónyitásban egyszerűsödik nagy, titokzatos erőlködés is nyílnak meg előtted.

Kell ennél nagyobb dicsőség? Erre semmit sem tudnak szólni még a szentek sem, csak Szent Ferencel suttojják el neki: „Ki vagy te, Uram, és ki vagyok én?”

A dicsőség titkokból épül föl. A „titkok tudománya” ebben rejlik. Húsvét ünnepén idézd magad elé a húsvéti diadal hármas fényvívét: a Megtestesülést, a Golgotát és a Tabernákulumot.

A dicsőség húsvéti Allelujájával köszönt:

P. Hajnal Ágoston, O. F. M.

Cím: Ferences Tartományfőnökség, Budapest, II., Margit-körút 23.

TERCIÁRIUS NAGYGYÜLÉSEK:

Május 23-án, pünkösd vigiliáján (az esti gyertyás körmenet előtt) SZENTKÜTÖN.

VÁCOTT május 31-én.
Június 14-én, Jézus Szíve vasárnapján SZÉCSÉNYBEN.

Július 5-én, a salgótarjáni barátok letelepedésének 10. évfordulóján SALGÓTARJÁNBAN.

(Mind a négy helyen lesz beöltözés és fogadalomtétel. A vidékiek föltétlenül hozzák magukkal helyi igazgatójuk írásbéli engedélyét!) Az egyes kerület minden rendtagja ott legyen, s hozza magával ismerőseit is! A beöltözőndők és fogadalmazók megérkezésükkor jelentkezzenek a sekrestyében.

A SZÉKESFEHÉRVÁRI Szent Ferenc Világi Rendje május 17-én, vasárnap, Szent Paskál ünnepén d. e. 12 órákor tartományi diszjuciót és este 8 órákor „Műsoros este” rendez a Magyar Vöröskereszt javára, a Szent István-teremben (Szegény Marich-u. 1.), melyre minden érdeklődőt szeráfi szeretettel meghív és vár az Előljáróság.

ORSZÁGOS TERCIÁRIUS NAGYGYÜLÉS KOLOZSVÁRON. A Ferences Világi Rend országos igazgatósága és központi tanácsa az első országos jellegű harmadikrendi vándorgyűlés megtartását Kolozsvárra tűzte ki. Erdélyt kívánta megtisztelni ezzel, ahonnan a terciárius mozgalom 1909-ben leghatékonyabban elindult. Az országos terciárius nagygyűlés június 14-én, Jézus Szíve vasárnapján lesz, melyre mindenkit szeretettel várnak az erdélyi terciáriusok. Jelentkezni lehet jún. 1-ig. Cím: Ferences Harmadik Rend előljárósága, Kolozsvár, Báthory-utca 7.

Nagy Jézus Szíve-búcsú Szécsényben. Június 14-én, Jézus Szíve vasárnapján ez évben is nagy ünnepélyességgel tartják meg Jézus Szentséges Szívének ünnepét a szécsénykörnyéki katolikus hívek. Ekkor tartja Szent Ferenc Harmadik Rendje kerületi nagygyűlését is, melynek szónokai: P. Jagicza Juvénál, Réz Marián és Dám Ince. Az

ünnep előestéjén szentbeszéd és szentséges gyertyás-körmenet. Június 14-én már a korahajnali órákban megkezdődnek a szentmisék és gyóntatások. Kilenck órákor ünnepélyes szentmise, majd utnak indul a hagyományos nagy Jézus Szíve-körmenet. Az ünnepi szentbeszédet ez évben is P. Réz Marián, az országoshírű népmissziós atya tartja a városháza erkélyéről, amikor a várost és a búcsúhíveket ünnepélyesen fölajánlják Jézus Szentséges Szívének.

A visszatért Muraköz hős magyar ferencesének emléke. Szombathely katolikusai ünnepi gyűlés keretében emlékeztek meg Gasparics Kilitről, a Muraköz ferences vértanújáról. Az ünnepi beszédet P. Kiss Elemér kapuvári ferences házfőnök mondta. Gasparics Kilit — kezdte beszédét P. Kiss Elemér — mint a neve is mutatja a Délvidékről származott. Hazája a Zrinyiek földje volt Muraköz. Jelentéketlen kis faluban, Drávaegyházán született 1810-ben, egyszerű földmíves családból. Iskoláinak elvégzése után Szent Ferenc rendjébe lépett. A fiatal ferences szerzetessel már 1835-ben a pesti ferencesek szószékén találkoznak. Hallgatói között ott van a megújuló magyar társadalom színe-java. Széchenyi, Deák, Pulszky és Eötvös Károly. Férfiassalajával, zengő hangjával, szokatlan bátorságával és nehézséggel valószínűleg lebilincselte hallgatóit. Amikor kitért az 1848-as magyar szabadságharc szűkebb hazájába, Muraközbe siet, ahol izzó hazafias tüzzel agitálta a magyar haza mellett. De nem elégszik meg ezzel. Tábori pap lesz. És rohamra vezeti több alkalommal a vörös sapkás honvédeket. A szabadságharc elnyomása után elfogták és mint lázadót kötél általi halálra ítélték. A hős magyar ferences utolsó szavai ezek voltak: „Éljen és örökké élni fog a magyar haza.” Csáktornyan hatalmas emlékmű hirdette a hazájátért vértanúhalált halt ferences hősiességét, amelyet 1918-ban a beözönlő szerbek barbár kegyetlenséggel elpusztítottak, de most a visszatért Muraköz újból feléleveníti Gasparics Kilit, hős magyar ferences emlékét és az ő nyomdokain haladva mutatja majd meg a világnak, hogy Muraköz magyar volt, magyar most is és magyar marad mindörökké. Az ünnepi ülést Vados Pál zárta be.

A Ferences Harmadik Rend vezetése alatt álló Márta-Kör székegyháza egyesülete április 19-én, vasárnap tartotta fennállásának 25 éves jubileumát és zászlószentelési ünnepét Kolozsvárott. Az ünnepély sorrendje: Délután 1/4

órákor a ferencrendi templomban a zászlót ünnepélyesen megszenteli és az új tagokat felavatja P. Benedek Fidéi rendi igazgató. 5 órákor a Mariánus disztermben jubileummal és zászlószenteléssel kapcsolatos ünnepség volt a következő ünnep: 1. A „Magyar hiszekegy”. 2. P. Papp Asztrik: „A Márta-Kör zászlószentelésére” szaválja Kozma Ilona, Zetelaka. 3. A zászló megkoszorúzása és a Harmadik Rend köszöntése. 4. Ünnepi beszédet mond P. Trefán Leonárd Főatya, a Márta-Kör alapítója. 5. „Angyaloknak Királynéja...” Közös ének. 6. Remetei Judit: „A Hargita alján”, székegy életkép 2 felvonásban. 7. Zárszót mondott P. Benedek Fidéi rendi igazgató. 8. Himnusz. A gyönyörű ünnepséghez szívből gratulálunk székegy testvéreinknek!

ADOMÁNYOK A GYÖNGYÖSI FÁJDALMAS SZÜZANYA ÚJ KEGYOLTÁRA JAVÁRA: Szent Ferenc III. Rendje, Újvidék 115.20, Inámi hívek 84.30, Kóvári hívek 81.65, Pécsi hívek 100, Szent Ferenc III. Rendje, Véc 36.20, Szent Ferenc Harmadik Rendje, Kápolna 34.—, Szent Ferenc III. Rendje, Kerekgyháza, 50.—, Egy búcsúveztető gyűjtése 51.—, Egy katona halálából 15.—, Gyöngyöshalmaji hívek 54.30, Szent Ferenc III. Rendje, Cegléd 47.56, Szarvasgedei hívek 26.50, Szent Ferenc III. Rendje, Nagytálya 42.—, Tarnaszentjakabi hívek 33.60, Szent Ferenc III. Rendje, Aldebrő 10.—, Szent Ferenc III. Rendje, Tápiószecső 7.66, N. N. halálból 10.—, Szent Ferenc III. Rendje, Vörs 8.50, Özv. S. A.-né, Hernádnémeti 10.—, N. N. Drégelypalánk 9.—, T. B.-né, Bernáth M., Fló A. 5.—, Özv. Dr. E. F.-né, Szombathely M. F., Pósa 3.70, Lucskai hívek 34.60, Dernői hívek 33.90, Hártkúti hívek 18.80, Szent Ferenc III. Rendje, Homoktorenye 60.35, Fister R., Veszprém, 5.—, Szent Ferenc III. Rendje, Fonó 45.50, N. N. 2.— P. Kedves olvasóink és rendi testvéreink adományait tartalmazza meg a Fájdalmas Szűzanya!

A budai kapucinus Harmadik Rend bővebb beszámolóját a jövő számban közöljük.

Árpádházi Szent Margit tiszteletét mozditja elő a most megjelent imakönyvecske. Rövid életrajza, litániája, új énekei, szentkilenced és szép alkalmi imái miatt minden olvasónk és terjesztőnk figyelmébe ajánljuk. Bolti ára 24 fill., a Magyar Barát kiadóhivatalánál, Gyöngyös, postafiók 103-nál rendelve 20 fillér.

P. Halász Pius S. O. Cist.: **ÖRÖK LITURGIA.** Korda R. T. Budapest, 1942. 280 lap.

Korunk a rohanás jegyében fut. Mint-ha állandóan valami láthatatlan erő siettetné. A rohanó ember pedig könnyen elfeledkezik Istennel való kapcsolatáról. Aki P. Halász Pius könyvét elolvassa, jólesően pihen meg az örökkévalóság nyugodt, méltóságos Isten-dicséretének szemléletében.

Isten megkapja napról-napra a Szentmise áldozatát, de ugyanakkor elvárja a Sacrificium Hostiae mellett a Sacrificium Laudis-t, a dicséret áldozatát is. A szerző Szent János Jelenésének könyvében az örökkévalóság szüntelen istendicséretét mutatja be, egyben megmutatja azt is, hogy az örökkévalóság dicséretáldozatába már idelelni belekapcsolódhatunk az Egyház hivatalos liturgiáján, istendicséretén keresztül. Ha ebbe kapcsolódunk bele, akkor imádságainkkal nem maradunk magunkra, hanem a titokzatos Krisztus-test tagjaitként maga az élő Krisztus imádása, dicsérete száll fel az örök Isten trónjára felé.

P. Halász Pius könyve nem elmékedési könyv, nem is eszmefuttatások sorozata, hanem a keresztény bölcsélet és hittudomány sziklatalajára épített komoly tanulmány. A zirci liturgikus napok előadásorozata. Nem tudjuk, mit csodáljunk meg jobban benne, azt-e, hogy a keresztény bölcsélet végtelen értékeit mily könnyedén hozza elő, vagy azt a teológiai mélységet, amelyre minden állítását alapozza, avagy azokat a prófétaéhoz hasonló meglátásokat, amelyekkel mintegy az örökkévalóság fátylát lebentli fel, s az égibe kapcsolódó földi istendicséret lefolyását magyarázza.

Szeretném ezt a könyvet elolvastatni minden breviáriumbozsgató pap-pal, hogy lássa, mily mérhetetlen különbség van a nap terhélt alkotó Breviárium és az Officium Divinum között. Kezde adni mindenkinek, aki egyházművészettel, zenével, enekkel foglalkozik, hogy megtanulja, mit jelent az Isten adta tehetségnek Isten szolgálatába való állítása, és mily sértő Istenre, ha a templom csak eszköz és alkalom az egyéniség és egyéni izlés fitogtatására. De lelkebe szeretném vénsni ennek a könyvnek a gondolatait azoknak is, akik rajonganak a csendes templomokban való ellágyulásáért, divatos szentek tisztelőért, szeretnek csendes misét hallgatni, és szívesen szokták litur-

giáját haszontalan időfecsérlésnek bélyegezni.

Köszönet illeti meg P. Halász Piuszt ezért a könyvért. Bár csak minél többen tanulnak meg ebből a könyvből az Egyház liturgiájával Istent teljes öntudattal, egész emberként dicsőíten, leiket, szavakat, életet, művészetet, teremtményeket és munkát egyaránt megszentelni. P. Kollár Kázmér, O. F. M.

Dr. Pálos Károly: **SEZEGÉNYSEG SEZEGÉNYGONDOZÁS. II.** bővített kiadás. A szerző kiadása. 152 l. Ára: 4 P.

Az emberiség legégetőbb problémáját boncolgatja nagy ügybuzgósággal és hozzáértéssel a kiváló szerző. Meglát-szik minden során, hogy nem ület, vagy érdeke, hanem a szeretet adta kezébe a tollat. — Nagyvonaltan vázolja könyvében a szegénység nyomasztó voltát és az enyhítési törekvéseket egészen az ókortól napjainkig. Az európai nemzetek szociálpolitikai kísérleteit is bemutatja; talán az ügy fontosságát akarja ezzel bizonyítani, vagy olvasóinak akar nagyvonalú beállítást adni? Én úgy érzem öntudatos sorából, bizonyos hazafias büszkeség is vezet, mikor az előbbieket után ramutat a legjobban bevált szegénygondozási módra, a „magyar normára”.

Kétségtelen, hogy a legemberibb és egyben a lepraktikusabb szegénygondozási mód az „egri normából” „magyar normává” fejlődött magyar szegénygondozás. Ezt erlelte meg imádságos lelkében a szegénység szerel-mesének, Szent Ferencnek, Gondviselés küldötte fia, P. Oslay Osváld, mint egri ferences házfőnök. A szentségi Jézus rajongója ő, aki nemcsak testi táplálékot akart adni a szegénynek, hanem a lelki kenyert is. A szegénység elnyűtt rongyait nemcsak a testről húzta le, hanem a lelket is új mezbe akarta öltöztetni. Ezért alapította s indította útnak a „szegénygondozó nővéreket”, mint a kitaszítottak öröszangyalait, akik már második évtizede, hogy könnyet tö-

rölnék és fájdalmat csillapítanak példáulásul az egész művelt világnak.

Dr. Pálos színté átszellemülten ír erről a nagyszerű, magyar lélekből fakadt normáról és bemutatja annak mibenlétét és az egész szegénygondozási rendszert. Rajongó lélekkel ír a kezdeményező P. Oslayról. Ez így is van jól, mert nem elég nyomort enyhíteni. Ez csak akkor lehet értékes, ha az elapostolat is talpra tudja állítani. Egy asztról se hiányozzék ez a mű!

P. Pusztay Gábor, O. F. M.

Van Roeselare Venánc, O. M. Cap.: **ELMÉLKEDÉS—SZEMLELŐDÉS MARIÁ OLTALMA ALATT.** Szent István Társulat kiadása. 1942.

Van Roeselare Venánc, belga kapucinus atya, kitűnő könyve ez magyar nyelven, amelyet b. e. XV. Benedek pápa különös szeretetével tüntetett ki, és amelyre azzal az óhajjal küldte áldását, hogy „elterjedjen a szerzetestársulatok és mindazok között, akik lelki életükre nagyobb gondot fordítanak.” A fordítás gondolata a bécsi ferences kolostor magyar tagjaiban vetődött föl 1938-ban, és még azon év decemberében el is készült, de az idők mostohaága folytán csak most látott napvilágot.

A keresztény tökéletességre, szentégre törekvő lelkek régi vágyuk teljesítését találják majd e könyvben. A lelki élet tudományának ma már egészen köztudattá vált alapelve szerint, hogy t. i. az imaélet fokozatos fejlődése s fokmérője az egész lélekfejlődésnek is, szeretettel vezetgeti a tudós és jámbor szerző a buzgó lelkeket az elmékedésről az érzelmi és a lelki egyszerűség imaállapotán át a szemléletre. Mellőzve a tisztán tudományos fejtegetéseket, könnyed és világos beszélgetés módján oktat. Épen ez az értéke e könyvnek, hogy nem tételez föl semmi különös előtanulmányt. Egyszerűen kezden fogja a tökéletesség magaslataira vágyó lelket, és biztos kézzel vezet az értekek és a szellem éjtszakáján keresztül a legedesebb ölelésekre és a legbensőbb egyesülésre Istennel.

Van e munkának még egy kiváló tulajdonsága is. Amint a jámbor olvasó tovább lapoz, mindinkább úgy érzi, hogy nem is földi lény vezet, hanem a minden kegyelem közvetítője, a B. Szűz Mária, aki épen ezért joggal nevezhető a lelki tökéletesedés, a szent-ség édes Anyjának. Tehát itt úgy ígérkezik a lelki tökéletesedés, mint Szűz Mária gyümölcse. A malasztalt teljes Szűznek életében, annak egymás után következő szakáiban pillantja meg a fölfelé vágyó lélek a lelki fejlődés újabb szakainak tükörképét.

A fordítók szavait idézve: „Vajha minél több testvérünk találná fel a szerény fordítás révén a szentségnek és a misztikus élményeknek Isten hegyeire vezető titokzatos útját.”

P. dr. Kalmár Özséb, O. F. M.

A Márta Ápolónő Egyesület, amely katolikus szellemű világi ápoló-testvérek közössége, olyan 18—36 év közötti, legalább négy középsikolát végzett nőket vesz fel tagjai sorába, akik a betegápolásnak karitatív-apostoli szellemében való gyakorlására hivatást éreznek. A felvételi kérvényt a Márta Székházba (Bpest, VIII., Esterházy-u. 44) kell küldeni, s mellékelni kell a következő iratokat: keresztlevél vagy anyakönyvi kivonat, utolsó iskola bizonyítvány, pápi ajánlás és sajátkezűleg írott, rövid életrajz. Az újan felvettek szakszerű képzésben részesülnek, s oklevelük megszerzése után a Márta-rend munkaterületein nyugdíjas elhelyezést nyernek.

† HALOTTAINK:

P. CSISZÉR ELEK, O. F. M.
v. erdélyi tartományfőnök
Rendek Sándor, Budapest.
Sisa Ferenc, Nógrádmárcfal.
Cséplő Imre, Fonó.
Nyugodjanak békében!

Azokért az elhunyt előfizetőinkért, akiknek elküldéséről értesülünk, egy-egy szentmisét mondatunk. Ezenkívül minden hónapban egy szentmisét mondatunk összes elhunyt előfizetőinkért és előfizetőink elhunyt hozzátartozóiért!

LELKI SZÖVETSÉGET

kötünk kedves előfizetőtestvéreinkkel. Imádkozni akarunk értük, hogy tanításunk fogjon a lelkükön. Imádkozni akarunk lelki és testi javukért. Testvériségbe akarjuk fogni olvasótáborunkat: egymásért imádkozó és áldozó lelki közösségbe! Ennek a testvériségnek elmélyítése céljából minden hónapban egy szentmisét mondatunk előfizetőinkért és hozzátartozóikért. Az Úr Jézus áldozatának a végtelen kegyelméből egyformán részesedünk mindannyian. Hisszük, hogy ez a lelki szövetség szorosabbra fűzi kapcsolatunkat s mérhetetlen vigasztalásban részesít édes mindannyiunkat!